

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik X.

V Ljubljani, decembra 1893.

12. zvezek.

Prva adventna nedelja.

Oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa. I.

Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, — temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.

Rimlj. 13, 13—14.

Nekaj časa pred razdejanjem jeruzalemskega mesta je hodil čuden mož po mestnih ulicah. Imenoval se je z enakim imenom, kakor ga je imel naš božji Zveličar, — namreč Jezus. — Oblečen je bil slabo, tako da se je po dnevu težko branil solnčnim žarkom, po noči pa mrazu. Vsi, ki so ga srečevali, so ga začudeni gledali, ker je imel oči vedno vprte v nebo, roki krčevito sklenjeni, in je neprestano zdihoval. Še bolj pa so njegove besede pozornost ljudi na njega obračale, ker je v enomer klical: „Gorje tebi Jeruzalem! Gorje tebi ljudstvo! Gorje tebi tempelj!“ — Akoravno se jih veliko ni za njega zmenilo, in so ga še celo zasramovali, je vendar le neprestano vpil in klical, kakor od kake višje moči gnan! — Slednjič pa pride res to gorje nad Jeruzalem. Tit, rimski vojvoda, obleže mesto! Ta čudni mož pa še vedno hodi po mestnih ulicah, dokler se ne zgrudi od kamena zadet na nekem obzidji, ter zakriči: „Gorje tudi meni!“ — ter izdihne svojo dušo! —

Kristijani! Ta čudni mož je preminul, njegov pretresljivi glas „gorje“ pa še vedno odmeva po novem Jeruzalemu, po katoliških cerkvah, osobito sedaj v adventnem času. Gorje vam! kliče sedaj sv. cerkev premnogim grešnikom, ako se hitro ne spreobrneta in pokoro odlašate, — Gospod je blizo! — Mnogo jih je, ki se za ta glas ne zmenijo, meneč, da njih ne zadeva; mnogo, ki so še celo nevoljni,

da jih kdo kliče, podobni spečemu, ki se huduje, da ga kdo iz spanja budi; mnogo, ki še celo zaničujejo tiste, ki si upajo jim kaj očitati. Pa bodi si! Kakor so nekdanj Jeruzalemti nesrečno poginili, ker niso hoteli spoznati, kar bi jim bilo v mir, ker niso hoteli sprejeti njega, ki si jih je izvolil za svoje ljudstvo; tako bodo tudi sedanji kristijanje nesrečno končali, ako ne sprejmejo vredno njega, ki si je izvolil njihova srca. — Zatoraj, predragi! mi nikar ne preslišimo tega glasu in pripravljajmo se na dan, ko ima Rešenik priti! Še malo tednov in naš Odrešenik hoče svoj duhovni prihod v naša srca obnoviti, v našo sredo priti! — Pa kaj hočemo storiti, da bomo vredni prihoda Gospodovega med nas, in da ne bomo kedaj ob konci življenja enako onemu možu v Jeruzalemu klicali: „Gorje nam!“ — Ako pride imeniten, odličen gost k nam, odložimo vsakdanjo obleko in se praznično oblečemo: — in sedaj hoče k nam priti najimenitnejši gost v nebesih in na zemlji, oblecimo se spodobno, — oblecimo se njemu enako, tako kakor nam veli sv. apostol v današnjem listu: oblecite Gospoda Jezusa Kristusa! — Hočem vam v letošnjem adventu razložiti, kaj hoče reči sv. apostol s temi besedami, ali kaj se pravi: obleči Jezusa Kristusa?

Kaj se toraj pravi po smislu sv. apostola: „Oblecite Gospoda Jezusa Kristusa?“ Kristusa obleči se pravi, da skušamo v vseh rečeh njemu podobni postati, da ga posnemamo v njegovih mislih, željah, besedah, delih, v čednostih, v molitvi, trpljenju itd.

Za danes ostanimo samo pri njegovih mislih, željah in besedah.

a) Kristusa tedaj posnemamo ali na duhovni način oblečemo, ako tako mislimo, kakor je Kristus mislil; to želimo, kar je on želel; tako govorimo, kakor je on govoril.

Pa porečete: kako moremo vedeti, kaj in kako je Kristus mislil, ker naše misli niso njegove misli; temveč kolikor višje je nebo od zemlje, toliko višje so njegove misli od naših misli? (Iz. 55, 9.) Res je, da njegovih misli, kot druge božje osebe, nikakor in nikoli tukaj prav spoznati ne moremo, zakaj *kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovalec?* (Rim. 11. 34.) Njegove misli po človeški naravi pa vendar lahko spoznamo, in jih tudi posnemati moremo; saj je ravno zato on človek postal, da nam je zapustil zgled pravega mišljenja. Dasi tudi misli nobenega človeka ne vidimo, vendar lahko iz njegovih besed in dejanj sklepamo na njegovo mišljenje. Tako tudi iz tega Jezusove misli spoznamo! . . . O Jezusu, ki je zgolj resnica

n odkritosrčnost — moramo pač verovati in prepričani biti, da je tako mislil, kakor je govoril in delal.

1. Kako je tedaj on mislil o Bogu, svojem nebeškem Očetu?

Jezus Kristus, ki je, po božji naturi imel vso globočino bogastva modrosti in znanja božjega, je tudi po človeški naturi najbolj prav in vredno spoznal božje bitje, in je zatorej o Bogu mislil, kot o najvišjem, najpopolnejšem bitju, kateremu so vse stvari največjo čast in hvalo dolžne, kateremu se morajo v največji ponižnosti in pokorščini klanjati. Zato se je tudi on sam najglobokejše ponižal pred svojim nebeškim Očetom, vzel podobo hlapčevsko ná-se in mu pokoren bil do smrti, — do sramotne smrti na križu! — Njegove misli so bile vedno na to obrnjene, da bi razširjal in povikševal čast svojega nebeškega Očeta; zato je pred svojim odhodom slovesno rekel: *Oče, jaz sem te poveščeval na zemlji, delo sem dokončal, katero si mi dal, da ga storim.* (Jan. 17, 4.) — Tako moramo tudi mi o Bogu misliti.

2. Kako je Kristus mislil o ljudeh?

O ljudeh je Kristus mislil in spoznal, da je človek na zemlji najimenojše stvar in da je njegova duša neprecenljive vrednosti. Zato je iz ljubezni do nje na zemljo prišel, toliko zaničevanja in trpljenja, pa tudi strašno smrt prestal. S tem je pokazal, kako on ceni človeško dušo, ki je vredna njegove krvi! O ljudeh je mislil in kazal, da so vsi bratje med seboj in otroci enega nebeškega Očeta. S tem je pa tudi nas učil, kako moramo o drugih ljudeh misliti, da jih moramo ceniti in spoštovati, ker nosijo podobo Stvarnikovo nad seboj, kakor mi; da moramo vsacega, tudi najrevnejšega, za svojega brata spoznati!

3. Kako pa je Kristus mislil o časnih rečeh?

O teh je on mislil, spoznal in kazal, da so minljive, nestanovitne, nečimerne, in če se ne rabijo prav, spodtakljive na poti proti nebesom. Da je tako o njih mislil, nam kažejo obilni njegovi izreki in njegovo lastno obnašanje. On namreč blagruje uboge v duhu, prepoveduje preveliko skrb za časne reči, opominja najprej iskati božjega kraljestva in nabirati si zakladov, katerih molj in rija ne sné in tatje ne ukradejo, in svari pred bogastvom, ker pravi, da bo ložje prišla kamela skozi šivaukino uho, kakor bogatin v nebesa. (Mat. 29, 24.) In o nečimernem razveseljevanju pravi, da bodo jokali, ki se sedaj veselé. — To je kazal tudi v svojem obnašanju. Dasiravno je bilo vse njegovo, si je izbral na zemlji le revščino za družico, in res ni imel, kamor bi bil glavo položil, ter živel o milodarjih.

Tako, glejte! moramo tudi mi misliti o Bogu, o bližnjem, o časnih darovih! — Pa kako malo mislimo mi na Boga, na čast božjo, na pokorščino in vdanost v božjo voljo! kako malo na spoštovanje in ljubezen do svojega bližnjega! Večinoma mislimo le na časne reči, dobrote, veselje, čast, na časni blagor in srečo svojo, na svojo dušo, ali dušo bližnjega in na čast božjo pa pozabimo! Pa kaj nam bodo vse te časne skrbi in misli pomagale? Kaj pomaga človeku, ko bi tudi ves svet pridobil, ako se pa duša pogubi, — Boga zgubi?! — Zatorej moramo starega, grešnega človeka sleči in novega obleči po mišljenju Kristusovem! Kristusa obleči ná-se, se pravi to in tako misliti o Bogu, o sebi, o pozemeljskih stvareh, kakor ste slišali, da je Kristus mislil.

b) Če smo dosedaj vsaj nekoliko spoznali Jezusovo mišljenje, pogledjmo pa sedaj nekoliko njegove želje in hrepenenje, in skušajmo mu biti tudi v tej zadevi podobni, ker to se pravi Kristusa obleči.

Kaj pa je Kristus najbolj želel, po čem najbolj hrepenel?

Na to ob kratkem lahko odgovorim: Kristus je pred vsem najbolj in edino želel časti svojega nebeškega Očeta, in zveličanja revnega človeštva.

1. Boga častiti, njemu samemu služiti, njegovo čast razširjati po vsem svetu, — to so bile njegove želje, katerim je vse druge podvrgel. Zato je rekel: *Ljubi Gospoda, svojega Boga iz vsega srca, iz vse duše, iz vse misli, in iz vseh svojih moči!* In po teh besedah je tudi sam delal in ravnal, ker je le svojemu nebeškemu Očetu želel dopasti, ker mu je bil popolnoma pokoren, pokoren do smrti na križu, ker je svojo voljo vselej podvrgel volji nebeškega Očeta. Zato je molil: *Oče, ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi.* (Luk. 22, 42.); zato je govoril: *Jaz ne iščem svoje volje, ampak voljo njega, ki me je poslal.* (Jan. 5, 30.); in zopet: *Moja jed je, da storim voljo njega, ki me je poslal, in da dopolnim njegovo delo.* (Jan. 4, 34.); in zopet: *Jaz vselej to delam, kar je Bogu dopadljivo.* (Jan. 8, 29.); in zopet odhajajoč s tega sveta je molil: *Oče, jaz sem te na zemlji poveličeval, in delo dokončal, katero si mi dal, da naj ga storim.* (Jan. 7, 4.)

Po Jezusovem izgledu morajo tedaj tudi naše želje vselej in pred vsem biti na to obrnene, da Boga častimo, da njemu zvesto služimo, da se njegovi volji (katero nam je po svojih zapovedih razodel) podvržemo, ko bi nas še tako težko stalo!

2. Kar pa ljudi zadeva, je Kristus pred vsem in najbolj želel, da bi bili vsi zveličani. Ker je vedel, da je volja nebeškega Očeta,

da bi vsi ljudje prišli k spoznanju in zveličanju, da Bog noče smrti grešnikov, temveč, da se spreobrne in živi, in da ga je Oče prav zato poslal na svet, da se nihče, ki vanj veruje, ne pogubi, temveč ima večno življenje (Jan. 3, 17); zato je bila njegova želja ta: vse ljudi za resnico pridobiti, jih pogubljenja obvarovati in zveličati: zato je grešnike iskal in sprejemal, zato se je trudil in potil, zato trpel in umrl.

Vse življenje je posvetil zveličanju človeškega rodú in še pred smrtjo je povedal, kako močno hrepeni po njihovem zveličanju, ko je klical: „Žejen sem!“ (Namreč po zveličanju duš.) In ravno zato, ker je ljudi tako ljubil in ker je vedel, da drugače ne morejo zveličani biti, kakor z njegovo smrtjo, je veselo in radovoljno svoje življenje dal v odrešenje za njih veliko grehov. On ni samo učil: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* (Luk. 10, 27.), temveč ga je tudi sam neizrečeno ljubil. Če namreč večje ljubezni ni, kakor je ta, da kdo dá svoje življenje za svoje brate, je bila brez dvoma njegova ljubezen še večja, ker je dal svoje življene celo za svoje sovražnike. Še več, po besedah sv. Janeza Krizostoma je on človeka tako ljubil, in po njegovem zveličanju tako hrepenel, da bi se ne bil obotavljal, tudi za eno samo dušo toliko trpeti in storiti, kar je storil za ves človeški rod!

Po tem Kristusovem izgledu bi morali tudi mi po zveličanju svojega bližnjega tako hrepeneti, kakor hrepenimo po lastnem zveličanju, njegove časne in večne sreče tako želeti, kakor želimo svoje lastne. Zato bi si morali prizadevati, kolikor je le v naši moči, da z dobrimi zgledi, z opominjevanjem in molitvijo bližnjega od greha in krive poti odvrčamo in k spreobrnjenju in popolšanju napeljujemo! Tako so delali svetniki, ki so celo svoje življenje, vse svoje moči v božjo čast in zveličanje neumrjočih duš obračali, n. pr.: Sv. Pavel in drugi apostoli; sv. Frančišek Serafski; sv. Dominik, sv. Ignacij, sv. Frančišek Ksaverij, sv. Karol Bor., sv. Vincencij Pavlj., sv. Filip Ner. in sv. Kajetan (imenovan lovec duš) in drugi! . . .

Če pa sedaj same sebe vprašamo, smo li bili v svojih željah do sedaj kaj Kristusu podobni, bomo morali spoznati in reči: oh čisto malo! Njegove želje so bile vselej svete in v čast božjo in zveličanje duš obrnjene, naše pa so tolikrat, morebiti večinoma nepotrebne, škodljive, nečimurne, ali še celo pregrešne in nesramne! Kako malo ali celo nič nas ni bolelo, če smo s pregrešnim življenjem Bogu nečast delali, ali če smo videli, da drugi greh delajo! Naše želje so bile večinoma pri časnih rečeh, da bi se nam le dobro godilo, če je tudi Bog žaljen,

in bližnji poškodovan ali pohujšan! — Vidite in spoznajte tedaj, kako nam je treba sleči starega, — grešnega človeka, in obleči novega, — Kristusa, ako se hočemo zveličati!

c) Kristusa obleči pa se pravi slednjič tudi tako govoriti, kakor je on govoril. — Poglejmo tedaj nadrobneje, kako je on govoril?

Kristus je govoril 1. previdno, 2. modro in 3. sveto!

1. Previden v govorjenju je tisti, ki ne govori, kakor pravimo, tje v en dan, ne brez potrebe in ne brez premisleka, ki tudi nasledke svojih besed poprej premisli, preden kaj govori, ki svoje govorjenje tako vravna, da se nihče ne spodtika, da nikogar ne žali itd. — Tako je govoril Kristus. Nikoli ni kaj tacega rekel, da bi mu bilo treba pozneje besede preklicevati, nič tacega, da bi mu mogel kdo kaj očitati, nič razžaljivega, da bi se mogel kdo po pravici pritoževati. Dasiravno je vedel slabosti vseh ljudi, vendar o njih ni govoril in nikoli o nobenem kaj tacega rekel, kar bi se ne bil upal mu v obraz povedati, kakoršne so, postavim, njegove besede zoper farizeje!

2. Moder v govorjenju je tisti, kdor svoj jezik in dar besedni obrača in rabi v to, za kar mu ga je dobrotni Stvarnik dal. Bog pa nam je jezik dal, da z njim njega častimo in hvalimo, da z njim sebi in bližnjemu k zveličanju pomagamo. Kako je Jezus zares le zato in tako govoril, nam je priča sv. evangelij, v katerem vse besede od prve do zadnje merijo le na čast božjo in v zveličanje grešnega človeštva. Besede sv. evangelija nam pričajo, da je Jezus res le zato govoril, da je božje kraljestvo oznanoval, ljudi od greha odvrčal, ter k čednostim, poboljšanju in zveličanju napeljeval. Kadar in kolikokrat je spregovoril, se je le zgodilo, da je molil, svojega nebeškega Očeta poveličeval, da je nevedne učil, grešnike svaril, žalostne tolažil, čudeže delal in grehe odpuščal, ter za preganjane se potegoval.

3. Sveto pa govori tisti, ki z govorjenjem nobenega greha ne stori; ki se ne laže, ne kolne, po krivem ne prisega, ki vse besede tako stavi, da so Bogu v čast in bližnjemu v zveličanje. Tako je govoril Kristus. V njegovih ustih ni bila najdena nobena laž, in ko je bil preklinjan, ni klet. Vsaka beseda iz njegovih ust je bila zgolj svetost, obrnjena na čast božjo in človeško zveličanje. Učil je le, kako je treba verovati, kako Boga častiti, kako mu vredno služiti. Zato je smel po pravici reči: *Moj nauk ni moj, temveč njega, ki me je poslal* (Jan. 7, 16). Zato so se apostoli tudi njegovega nauka držali, dasiravno jim je bilo marsikaj v njem še težavnega in nerazumljivega in dasiravno so nekateri učenci zavoljo tega Jezusa zapustili. Apostoli pa

so rekli: „Gospod kam hočemo iti, Ti sam imaš besede večnega življenja.“ (Jan. 6, 69.)

Kristijani! tako govoriti, kakor je Kristus govoril, bi morali vedno tudi mi, ker to se pravi: Kristusa obleči! — Če pa sedaj svoje besede in govorjenje z njegovim primerjamo, koliko nasprotje najdemo! On je vedno tako previdno govoril, mi pa tolikokrat tje v en dan govorimo; on je tako modro govoril, naše besede so pa tolikokrat nespametne; on je tako sveto govoril, mi pa imamo tako lažnjiv, obrekljiv in morebiti še celo umazan jezik, s katerim smo tolikokrat Boga in bližnjega žalili, — ali morda še celo pohujšali! — Oblecimo tedaj odslej zanaprej našega Gospoda Jezusa Kristusa, t. j. mislimo to, kar je on mislil, želimo in hrepenimo po tem, po čemur je on hrepenel; govorimo tako, kakor je on govoril, — potem se bomo za njegov prihod k nam — zares prav lepo pripravili! Amen.

Andr. Šimenec.

Praznik brezmadežnega Spočetja Device Marije.

I. Pompejska Mati božja.

Glej, odslej me bodo srečno imenovala vsa ljudstva! „Magnifikat.“

Prvi je sv. angelj Gabrijel pozdravil Marijo za Mater božjo. Druga jo je pozdravila teta Elizabeta. In od takrat jo tako pozdravljajo dan na dan vsi milijoni vernih kristijanov, kadar molijo angeljevo čiščenje, da se spolnuje, kar je Marija že teti Elizabeti napovedala: *Glej, od zdaj me bodo blagorvala vsa ljudstva!*

Čiščenje Matere božje ni nikdar ponehalo, dasiravno je včasih večje ali manjše. Z veseljem pa moramo priznati, da je ravno v naših časih čiščenje Matere božje prav posebno veliko. K temu pa sta največ pripomogla ranjki papež Pij IX. in sedanji papež Leon XIII. Ranjki papež Pij se imenujejo še posebno Marijin papež, ker so potrdili in razglasili versko resnico o Marijinem brezmadežnem spočetju, katero skrivnost ravno danes obhajamo; sedanji papež pa v čiščenje Marijino posebno razširjajo molitev in pobožnost sv. rožnega venca, tako da bi se jim smelo po pravici reči rožnovenski papež. Kar so namreč sedanji papež pred 9 leti vpeljali in ukazali, da se sv. rožni venec meseca oktobra ali pa tudi novembra ali decembra

tudi očitno v cerkvi moli: toliko več se je od takrat te molitve storilo. Lepa molitev sv. rožnega venca, ki je tu in tam že pojemala, se je od takrat zopet oživila, utrdila, razširila in priljubila.

In kakor si je Marija pred 30 leti izvolila posebno božjo pot Lurd na Francoskem, kjer jo časté kot Devico brez madeža spočeto; tako si je ona v novejšem času tudi posebno božjo pot izvolila v Pompeji na Laškem, kjer se vernim milostno skazuje kot kraljico sv. rožnega venca. Ker smo ravno pred kratkim dobili podobo pompejske Matere božje in to podobo tedaj tu pred saboj vidite, hočem vam toraj danes govoriti o tej najnovejši božji poti Matere božje Pompejske in zadevni bratovščini ter vas še posebno k gorečemu opravljanju te molitve vnemati!

Marija brez madeža spočeta, prosi za nas!

Marija sv. rožnega venca, prosi za nas!

Sloveča božja pot Matere božje sv. rožnega venca v pompejski dolini stoji blizo starodavnega, posutega mesta Pompeji. To mesto je bilo kdaj pred 2 tisoč leti silno bogato, imenitno in slavno. Ali leta 79. po Kristusu je bilo zasuto in pokončano. Gora Vezuv namreč, ki blizo tam stoji, se je kar nenadoma odprla. Strašen dim se je začel iz gore valiti in je kakor v črn plašč zavil celo okolico; dan se je premenil v črno noč. Zraven tega se je silno zemlja tresla, bobnelo je in bučalo in bližnje morje je nemirno pljusvalo ob bregove. Iz gore so leteli veliki kameni na vse strani in vrela žlindra je tekla po gori doli in je vse pred saboj osmodila, požgala in zasula. Za tedanje prebivalce je prišel sodnji dan. Tri mesta: Herkulanum, Stabije in Pompeji je žlindra zasula in pokopala; malokdo je utekel grozni smrti. Lava ali žlindra je čisto vse zasula in stopila čez največje hiše in stolpe in gledišča. Več sto let se še prav vedelo ni, kje so stala ta mesta. Še le pred kakimi sto leti so začeli izkopavati in so odkrili zasuto mesto Pompeji in kostenjake zasutih ljudi, kakor da bi bili okamneli. Tega je smrt zasačila na postelji, onega pri mizi, tretjega v kopeli. Kakor je takrat ležal ali stal, tako so ga odkopali. Bili pa so prebivalci še ajdje (le tu pa tam so odkopali v kakšni hiši tudi kakšen križ,) ki so malike čistili. Več tempeljnov in malikov so odkopali.

In glejte: blizo tam, kjer so stari paganski Rimci hudiču služili in malikom darovali, tam hoče zdaj Devica Marija češčena biti, tam hoče ona posebne milosti deliti.

Blizo izkopenega mesta Pompeji namreč je stala pred 17 leti majhna revna farna cerkvice za kakih 300 revnih kmetov in ribičev, ki so pa bili zelo zelo zanemarjeni, ki še skoraj moliti niso znali. Takega, da bi bil znal sv. rožni venec moliti, skoraj ni bilo med njimi. To je silno bolelo nekega odvetnika, po imenu Jerneja Longo, ki je

stanoval na bližnjem gradu s svojo enako pobožno gospo. Mislil je in mislil, kako bi temu opomogel, kako bi zanemarjene ljudi vnel k pobožnosti in krščanskemu življenju. Hotel je toraj v tej cerkvi vpeljati bratovščino sv. rožnega venca, da bi stresene ljudi skupaj zbral in na molitev privadil. Ko mu je duhovna gosposka to dovolila in posebno stari ondodni župnik, se je Longo poprijel dela. Treba pa mu je bilo v ta namen podobe Matere božje sv. rožnega venca. Šel je toraj v bližnje in veliko mesto Neapelj take podobe iskat. Po svetu pobožnega dominikanca je šel v neki nunski samostan, kjer je res dobil neko staro podobo, ali tako slabo, tu in tam že raztrgano, da si je skoraj ni upal vzeti. Vendar jo slednjič vzame, jo da po nekem domačem slikarju očediti in toliko popraviti, da jo je mogel na altar postaviti in tako bratovščino začeti. Pisal je v ta namen škofu Nolanskemu, da hoče v tej cerkvi poseben altar Materi božji sv. rožnega venca postaviti. Ali škof Nolanski, kakor po posebnem navdihnenju navdan, mu reče: „Ne samo altarja, ampak veliko cerkev morate zidati Materi božji sv. rožnega venca.“ Odvetnik Longo se vstraši, ali v zaupanju na Marijo in po nasvetu škofovem se loti težavnega dela. 13. feb. 1876. pridejo škof in položé temeljni kamen. Leta 1887. pa je bila nova cerkev, ena največjih in najlepših na Laškem po kardinalu La-Valeta posvečena in Marijina podoba kronana. Papež sam so blagoslovili zlato krono za Marijo in imenovani kardinal jo je postavil Mariji na glavo. Pričujočih je bilo kakih 20 tisoč romarjev iz bližnjih in daljnih krajev; in zdaj je ta božja pot najbolj obiskana na Laškem. Od ene po polnoči pa do ene popoldne se neprenehoma beró svete maše. Papež sami so se v to bratovščino zapisali, romarjem mnogo odpustkov, duhovnom pa posebno oblast podelili, da smejo v tej cerkvi vsak dan sveto mašo le od rožnivenške Matere božje brati.

Pa kako bi bilo mogoče, kaj takega izvršiti? Predragi moji! Ko bi ne bila Marija sama podpirala tega dela, bi se tudi to početje nikdar ne bilo obneslo. Ali usmiljena Mati božja je sama posegla vmes, je čudne in nezaslišane dobrote delila na tem kraju po tej bratovščini in tako je hitro zaslovela ta božja pot in bratovščina se razširila skoraj da po vsem krščanskem svetu.

Prvi čudež se je zgodil na dan 13. feb. 1876, ko je bila podoba Matere božje blagoslovljena in na altar postavljena in ko je bil temeljni kamen položen za novo cerkev. Deklica Marijana Lukarelli iz Neapelja, katero je že dve leti krč nadlegoval in katero so omotice napadale, kakor da je božjastna, je na prošnjo pompejske Matere božje nanagloma ozdravela, ne da bi jo huda bolezen še kdaj napadla.

Drugi čudež se je zgodil v nunskem samostanu v Urbinu, kjer je sestra Avguščina Sperancini zadobila zdravje 10. sept. 1885, ko je začela opravljati devetdnevnicu na čast pompejski Materi božji. Ta nuna že 13 let ni mogla kar nič na noge stopiti; nositi so jo morali. — Omenjenega dne pa kar naenkrat začuti novo življenje v svojih nogah, vstane in hodi po samostanu kakor nekaj in veselo oznanuje: „Ozdravljena sem, Marija pompejska mi je pomagala!“

Tretji čudež se je zgodil nad začetnikom te božje poti samim, nad Jernejem Longo. Napadla ga je tako huda bolezen, da so pričujoči že pričakovali smrti; ali Jernej Longo prosi, naj iz cerkve prinesejo čudodelno podobo in res, ko se to zgodi, bolnik mirno zaspi in se zjutraj zdrav prebudi. To je bilo 15. avgusta 1879. Pa to so le nekateri izgledi in čudeži. Sicer pa se večkrat sporoča še o drugih čudežih, ki se godé na tej najnovejši božji poti. Tudi se je bratovščina pompejske Matere božje hitro razširila po vsem krščanskem svetu in na prav mnogih krajih kličejo tudi pompejsko Mater božjo na pomoč!

Ker imamo tedaj tudi pri nas podobo pompejske Matere božje in ker bi morebiti kateri želel zapisati se v to bratovščino, naj navedem tu glavna pravila.

1. Kdor hoče v to bratovščino vstopiti, se mora pri svojem duhovnem pastirju oglasiti in zapisati.

2. Mora vsaki teden vsaj trikrat moliti en del sv. rožnega venca. Kako lahko je toraj to, ker že tako skoraj vsaki večer molite sv. rožni venec. Če pa kdo opusti, zato nima greha, seveda tudi nima odpustkov in duhovnih dobrot.

3. Mora dati vsaki mesec 1 kr. ali na leto 12 kr. za pompejsko božjo pot.

Dobrote so pa te:

1. V cerkvi, kjer je ta podoba, vsakikrat za en del sv. rožnega venca 300 dni odpustka, na dan praznika sv. rožnega venca pa popolne odpustke, če sv. zakramente prejme.

2. Je vsak ud deležen 7 svetih maš, ki se berejo na oni božji poti rožnivenško nedeljo, in 12 svetih maš, katerih se vsak mesec ena bere. Tudi je deležen molitev, katere opravljajo sirote, ki se pri tej božji poti odgojujejo.

Iz tega vidite, predragi! da Marija še vedno dobrote deli; le ne zamudimo prejemati jih. Radi se tudi mi zatekajmo k tej dobri Materi, radi jo častimo z molitvijo sv. rožnega venca: in rada bo tudi nam pomagala zdaj in na našo zadnjo uro. Amen. J. Ažman.

2. Judita — predpoda device Marije.

Ti si slava Jeruzalema, ti veselje
Izraela, ti čast našega ljudstva.

Jud. 15, 10.

Bilo je ob nekem času, da judje pozabijo Gospoda in ta jim pošlje kazen. Asirijanski kralj, sv. pismo mu pravi Nebukadnezar ali Nabuhodonozar, premagavši medijanskega kralja sklene podvreči si vsa ljudstva in dežele proti solnčnemu zahodu. V ta namen ukaže Holofernu, vojvodu svojih vojskinih trum, da naj se vzdigne nad nje. Holofern gre nad nje s silno vojsko, premaga in pokonča Cilicijo, Sirijo, Mezopotamijo; mnogi narodi se Holofernu prostovoljno podajo ter ga sprejmejo z veliko častjo; on pa vendarle razdene njih mesta in pokonča njih bogove, ker Nabuhodonozor hoče sam biti

njih bog. Izraelci, to slišavši, boječi se za tempelj svoj in Jeruzalem, sklenejo se mu ustaviti. Holofern se temu posmehuje. Pride pred mesto Betulijo in je obleže. Zapre jim vso vodo. Prebivalci trpijo veliko žejo in prosijo Ozija, svojega poglavarja, naj se podá Asirijanom. Ozija jim obljubi, ako jim Bog v petih dneh ne pošlje pomoči. To sliši pobožna pa bogata vdova Judita, posvari mestne starešine, da Bogu odločujejo čas usmiljenja, jih prosi, da naj za njo molijo, napravi se v najlepšo obleko, gre z dekle svojo k Holofernu v šotor, pridobi si njegovo milost, da jo prijazno sprejme, dovoli ji ostati pri njem, po noči hoditi prosto iz šotora z dekle molit; ali ko po veliki gostiji pijan leži, odseka mu Judita z njegovim mečem glavo, jo dá svoji dekli, in ko prideta ž njo v Betulijo, jo mestjani z velikim vpitjem uderó nad Asirijane, in ti videti, da je njih vojvoda mrtev, vsi prepadeni in zmešani bežijo, judje za njimi, jih premagajo, dobijo veliko plena in preslavljajo potem Judito, katera v Jeruzalem prinese v dar Holoferново vojskino orodje, doseže veliko starost in po njeni smrti še obhajajo judje spomin dobljene zmage.

Dogodba ta se popisuje v sv. pismu stare zaveze v **b u k v a h J u d i t i n i h**. Nikjer, ne v sv. pismu, ne pri cerkvenih očakih se ne bere: „Pojdi in stôri tudi ti tako!“ Bog ima s svojimi svetniki tudi posebne namene. Povsod pa pri cerkvenih pisateljih se opisuje, da je Judita predpoda presv. device Marije, Matere božje, katere deviški god danes praznujemo. Prelepa je zveza Juditinega junaškega dejanja s skrivnostjo današnjega praznika. Ako postavimo mesto Holoferna prvega in najhujšega sovražnika satana, takoj nam je primera jasna. Vendar, da nam bode primera še jasnejša in tem večja dušna korist, premislimo danes, kako je Judita predpoda device Marije in kako slavno njeno zmago obhajajmo tudi mi veseli, da bode obhajanje to prijetno Bogu, na čast Mariji in nam v zveličanje.

1. **N e b u k a d n e z a r** se je bil povzdignil v svojem kraljestvu in prevzel v svojem srcu in hotel je imeti vse dežele proti zahodu, biti sam bog. Torej ukaže Holofernu na vojsko. — **Lucifer** v nebesih je postal satan, hotel je biti Bogu enak. Ukazal je potem človeku — Evi in Adamu — po kači, naj nasprotuje Gospodu Bogu. In res sta grešila, ali po grehu prišla je grozovita kazen, vse zlo . . . Pridobil je peklenski Holofern človeške — posvetne otroke, cele narode, vse razven božjega izvoljenega ljudstva; pa tudi to je omahovalo . . .

2. V Betuliji je Bog obudil Judito in ji dal pogum in moč do zmage. Tako je po grehu govoril Gospod v rajú: *Sovrašтво bom storil med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodom. Ona ti bo glavo strla in ti jo boš v peto zalezovala . . .*

3. Judita je živela tihoma v samotni izbi — nosila ostro oblačilo in postila se, molila . . . ; a prelepega obličja, bogata, med vsemi najbolj sloveča, bogaboječa . . . Tako je Marija živela v Nazaretu natihoma, čista, prelepa v čednostih in bogata, izvoljena pred vsemi.

4. Judita odseka Holofernu glavo in reši svoje ljudstvo iz njegovih rok; Marija je strla po svojem Sinu stari kači glavo in rešila tako človeštvo iz nje sužnosti.

5. Do Judite so imeli zaupanje že prej. Ozija gre s starošini k njej in jo prosi: „Prosi ti za nas, ker si sveta in bogaboječa žena.“ (8, 20.) Tako tudi Holofern s hlapci: „Ni je žene na svetu tako očitne, lepe in modre v besedah . . . (11, 19.) In pozneje Ozija: „Oblagodarjena si ti, o hči, od Gospoda, najvišjega Boga, pred vsemi ženami na zemlji.“ (13, 23.) Gospod je tvoje ime tako povišal, da ne bo prešla tvoja hvala iz ust ljudi, ki se bodo spominjali moči Gospodove na večno.“ (13, 25.) Holofernov hramnik: „Ena hebrejska žena je naredila zmešnjavo v hiši kralja Nabuhodonozarja; ker glej, Holofern leži na tleh in glave nima.“ (14, 16.) — In veliki duhovnik je prišel s svojimi duhovni iz Jeruzalema in blagrovati so Judito vsi z enim glasom: „Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva. (15, 10.) Vse v višjem pomenu govori sv. pismo že v starem zakonu o tej Devici, po kateri ima priti Emanuel . . . Ali v novem angelj Gospodov: „Češčena, blažena med ženami“. Sveta Elizabeta: „Blagor tebi . . .“ Evangeljska žena: „Blagor telesu. . .“ V prvi cerkvi je Mati Gospodova varovala vernike . . . v poznejših stoletjih je prav ona zmešnjavo naredila satanu, da priklenjen . . . in potrj . . . Papež, veliki duhovnik, z vsemi škofi in mašniki sme Marijo hvaliti: „Ti si vsa krivoverstva premagala.“

6. Judita je dala vso čast Bogu — Gospodu. Preden je šla nad Holoferna, moli v spokorni obleki in prosi Gospoda pomoči: „To bo namreč spomin tvojega imena, ako ga bo pokončala ženska roka.“ (9, 15.) — „Potrdi sklep v mojem sreju, da tvoja hiša v tvoji svetosti ostane, in da vsi narodi spoznajo, da ti si Bog, in razun tebe ni družega.“ (9, 18. 19.) In v šotoru pri Holofernu je molila: „Potrdi me, Gospod Bog Izraelov, da dopolnim to, kar sem si verovaje umislila, da se more po tebi zgoditi. (13, 7.) In ko je prišla srečna v Betulijo, je klicala: „Hvalite Gospoda, našega Boga, ki ni zapustil teh, ki vanj zaupajo — umoril je z mojo roko sovražnika, in kakor resnično Gospod živi, me je njega angelj varoval, ko sem od tod šla, in tam bila, in se od ondot sem vrnila, in Gospod

ni pripustil svoje dekline oskruniti, temuč me je brez omadežanja z grehom k vam poklical, da se veselim njegove zmage, svojega ohranjenja, in vašega rešenja. Hvalite ga vsi, ker je dober, in ker je večno njegovo usmiljenje.“ (13, 20. 21.) In po slavni zmagi je pela Gospodu hvalno pesem, in z vsem ljudstvom v Jeruzalemu, in darovala Gospodu v večni spomin vso vojskino opravo Holofernovo . . . Tako Marija: „Glej, dekla sem Gospodova . . .“ Pela: „Moja duša povelečuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju. Velike reči mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo ime . . .“ (Luk. 1, 46. id.)

7. „Veselili so se vsi ljudje Juditine zmage, žene in deklice, in mladeniči pri piščalih in citrah.“ (15, 15.) Prišlo je vse ljudstvo v Jeruzalem, Gospoda molilo in mu darovalo — veselo pred svetiščem — in Judita je bila imenitna v Betuliji, in še imenitnejša po vsi deželi Izraelovi. Bila je s srčnostjo tudi čistost združena. Ob praznikih se je prikazovala v veliki bliščobi . . . Praznični dan te zmage pa so Hebrejci sprejeli v število svetih dni, in Judje ga obhajajo od tistega časa do današnjega dneva. (16, 26. 27. 31.)

Marije in njene zmage veselimo se mladi in stari in vsa ljudstva . . . Pri slehernem narodu bi slišal nje ime — spoznal Jezusa — povelečuje se po njej Izraelov Bog . . . Koliko praznikov Marijinih . . . kako lepi so zapovedani . . . soprazniki . . . Koliko Marijinih cerkev, pesem, molitev . . . Spolnuje se, da odslej so blagrovani vsi narodi od solnčnega vzhoda do zahoda . . .

8. Judita je učila Betuličane; že poprej jih je opominjala, naj molijo, naj se pokorijo in ponižajo pred Bogom. In ko je nazaj prišla, jim reče: „Vzemi vsak svoje orožje in pojdite ven s hrupom . . . Pojdite brez skrbi za njimi; zakaj Gospod jih bo strl pod vašimi nogami.“ Judje so poslušali njen glas, planili nad sovražnika, popolnem premagali in se veselo vrnili s preobilnim plenom. (14, 4. id.) Tudi Marija je naša najboljša učiteljica s svojim prelepim izgledom, pa tudi z besedo: „Vse, karkoli vam Gospod poreče, storite.“ — „Zdaj tedaj, otroci, poslušajte me: blagor jim, kateri ohranijo moja pota. Poslušajte nauk . . .“

Ker je rekel veliki duhoven Joakim o Juditi: „Ti si slava Jeruzalema, ti si veselje Izraela, ti si čast našega ljudstva“, to velja v vzvišanem pomenu o Mariji. a) Jeruzalem pomeni kraj miru, torej nebesa, kjer kraljuje Bog miru, kjer so angelji in svetniki; kjer zmagoslavna cerkev — tam Marijina slava . . . b) Izrael je

„boritelj z Bogom“ — vitez božji; vojšček je tudi vsak kristijan in veselje naše v vojskujoči cerkvi — Marija . . . c) Našega ljudstva mnogo v trpeči cerkvi — v vicah, ki zaupa v Marijo, jo časti, in ona kaj rada svojo pomoč deli vernim dušam in jih oteva iz trpljenja . . . O Marija, brezmadežna Kraljica, ki si glavo strla peklenškemu Holofernu, vojskuj se za nas, dokler smo še v vojskujoči cerkvi na zemlji, tolaži in rešuj naše brate in sestre, ki trpijo v vicah, pa si ne morejo nič pomagati, — pripelji nas vse po srečno dokončanem boju v zmagoslavno cerkev med srečne nebeščane, da te bomo tam slavili, se s teboj veselili na vse veke. Amen.

† Jos. Marn (1878.)

Druga adventna nedelja.

Oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa. II.

Kakor po dnevu pošteni hodimo,
ne v požrešnosti in pijanosti . . .
temveč oblecite Gospoda Jezusa Kri-
stusa. Rimlj. 13, 13—14.

Kar je skazil Adam, naš prvi telesni oče, je popravil Kristus, naš drugi in boljši Adam. Kakor smo po prvem Adamu podedovali slabo človeško naturo z njenim hudim poželenjem, tako moremo po Kristusu, drugem Adamu, obleči novega, opravičenega človeka, ki je vstvarjen v svetosti in pravičnosti. Prvi Adam je torej oče grešnega človeštva, drugi Adam, Jezus Kristus, pa je oče opravičenega, posvečenega človeštva; in kakor nas je zveza s prvim Adamom storila pred Bogom zadolžene in kazni vredne, tako nas zveza z drugim Adamom, Kristusom, pred Bogom dela opravičene in večnega zveličanja vredne!

K zveličanju je tedaj treba, da starega, grešnega, od prvega Adama izvirajočega človeka slečemo, ter novega, po drugem Adamu — Kristusu popravljenega človeka oblečemo, kakor nas tolikokrat opominja sv. apostol Pavel.

S čem nas je pa prvi Adam spravil ob ljubezen božjo, pravičnost in zveličanje? — Vsi vemo in le predobro nam je znano, da je zakrivila to njegova nezmernost in požrešnost, ker se v raji ni zdržal jedi prepovedanega sadú, — in da radi te nepokorščine, radi te nezmernosti in požrešnosti je priklical nad sé in nad nas

neizmerno gorjé, časne in večne smrti. — Kristus pa je prišel nas te nesrečne smrti rešit; nam večno življenje zopet nazaj pridobiti, in sicer ravno z nasprotnimi čednostmi: z zatajevanjem, postom in zmernostjo. Ako hočemo večno življenje zadobiti, moramo starega, grešnega Adama, t. j. hudo poželenje v sebi zatirati in novega v Kristusu obleči. Kakor nas je namreč, učé cerkveni očetje, požrešnost spravila iz raja, tako nas more le zopet zmernost in zatajevanje spraviti nazaj, kakor nam je Kristus priporočal in kazal s svojim zgledom. Moramo tedaj zopet Kristusa obleči! — Kristusa obleči pa se ne pravi samo tako misliti, kakor je on mislil, to želeti, kar je on želel, tako govoriti, kakor je on govoril; temveč tudi tako delati in živeti, kakor je on živel; kajti ni dosti samo misli in želje in besede po njem vravnati, temveč tudi dela in dejanja. Pa katere čednosti hočemo nad Kristusom posnemati, ker on nam je zgled vseh in na najvišji stopinji? Ker vam danes sploh o vseh ne morem govoriti, se držimo reda sv. apostola, ki pravi: Pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!

Govoriti hočem torej danes o dveh tema pregehama nasprotnih čednostih: in sicer o zmernosti v jedi in treznosti v pijanosti, kakor ju je priporočal in v življenju spolnoval Kristus, da ju tudi mi za ljubo imamo, ter tako oblečemo Gospoda Jezusa Kristusa!

I. V adventnem času nam sv. cerkev prepoveduje šumne veselice, ženitovanja itd. ter nas spodbuja k pokori, zatajevanju, k tihemu življenju in premišljevanju, k zdržnosti in postu. Še celó pri sv. maši se opušča vesela „gloria“, ter mašnik opravlja sv. daritev v višnjevi, spekorni obleki, v znamenje, da je sedaj čas pokore: posta in zdržnosti. Adventni post se navadno razteza na sredo in petek, razven kvartnega tedna, ko je v sredo, petek in soboto zapovedano se postiti. Te poste moramo tudi mi držati, drugače nismo posnemovalci Kristusovi, ki se je tudi postil, kakor nam sv. evangelij pripoveduje. — Zakaj se je neki on postil? On ni bil dolžan in zavezan postiti se, ker je bil brez greha in ker tudi nobenega grešnega poželenja ni v sebi čutil. Ko se je pa vendar postil, je storil to zaradi nas, da je namesto nas zadostoval in da nam je zgled dal, kako se moramo pokoriti in za svoje grehe zadostovati. — Premišljujmo tedaj: zakaj se moramo postiti, in kako se moramo postiti?

1. Zakaj se moramo postiti?

Na to vprašanje lepo odgovarja sv. Gregor papež, ki pravi: *Postiti se moramo, ker smo grešili, in postiti se moramo, da bi v prihodnje več ne grešili.* Post je tedaj ob enem kazen in zdravilo!

Post je kazen. Ker je telo grešilo, naj še telo trpi; ker se ravno mesu največkrat streže s preobilo jedjo in pijačo, naj se mu še večasih s postom kaj potrebnega odreče. — Post pa je tudi zdravilo in pomoček zoper prihodnje padee. — Kristus se je pred skušnjavo postil in je skušnjavca popolnoma premagal; nas pa nasprotno skušnjava tolikokrat premaga, ker preveč strežemo svojemu mesu. — Neka kača leži, kadar se nažre, kakor mrtva in se nič ne more braniti in pred sovražnikom uteči; tako se tudi z jedjo in pijačo preobloženi kristijan skušnjavam ne more ustavljati. — Ptice le zato tako hitro in visoko letajo, ker so lahne, in ker še v kosteh mozga nimajo; tako se tudi le tisti kristijan, ki s postom tare svoje počutke, more povzdigniti k premišljevanju nebeških reči! — In kakor le tista barka, ki ni preobložena, hitro plava po morju, tako bo tudi na potu popolnosti napredoval, ki ljubi post in zatajevanje. — Zato vidimo, da so velike reči spolnovali le tisti, ki so post ljubili. Predno je Mojzes Izraelce po neznanih potih skozi puščavo peljal, se je 40 dni postil; prerok Elija se je enako 40 dni postil, predno je bil vreden spoznan z Bogom govoriti; Judita se je poprej postila, predno se je podala na nevarno pot v sovražni tabor; zavoljo posta je Bog kazen Ninivljanom prizanesel; zavoljo posta Esterinega in judovskega ljudstva je bil odvrnen pogin ravno tega ljudstva v perzijanskem kraljestvu. Ali pogledjte danes v sv. evaugelij! Zakaj hvali Kristus tako močno sv. Janeza Krstnika? Zakaj ga povzdiguje še nad preroško čast in ga imenuje angelja? — Zato, ker je bil sv. Janez mož posta in zatajevanja, ker ni iskal dobrih jedil, temveč se je zadovoljeval z lesnimi koreninami in kobilicami, ni iskal vina in močne pijače, temveč je bil zadovoljen s podlesnim medom; ni bil mož v mehko oblečen, kakor so v kraljevih hišah, zato je pa doprinašal tolika čudežna dela, da so se ljudje različnih stanov kar trumoma pokorili njegovim besedam. — Glejte, koliko premore post in kako nam je potreben. Da je post potreben, tega pač nobeden ne more tajiti. Kdor bi se ne hotel postiti, bi ne bil dober kristijan, ker je pglavitno znamenje krščanske vere zatajevanje; tak bi ne bil učenec Kristusov, ki se je sam nam v zgled postil 40 dni in 40 noči; tak noče sleči starega, požrešnosti vdanega človeka in obleči novega v svetosti in zdržnosti.

2. Pa kako se je treba postiti?

a) Prvič tako, kakor nam zapoveduje katoliška cerkev, da se namreč ob nekaterih dnevih zdržimo mesnih jedi popolnoma, ob nekaterih pa si v jedilih pritrgujemo. Ker je katoliška cerkev, kar post zadeva, tako prizanesljiva, in je zlasti v sedanjem času že toliko pregledala, bi bilo za zdravega kristijana res grdo, če bi še tega ne hotel spolnovati, ali pa če bi se zaradi vsake majhne reči menil izgovorjenega: Da post ni škodljiv, vidimo nad Danielom in njegovimi tovariši, ki so jedli le sočivje in pili le vodo, pa so bili polnejšega obličja in lepši kakor oni, ki so meso in vino dobivali s kraljeve mize.

b) Drugič je pa treba pomniti, da duh in namen postne postave je posebno v tem, da se človek v ponižnosti in pokorščini vadi; in da si v vseh rečeh, — ne samo v jedi in pijači — pritrjuje, n. pr. v spanju, govorjenju, smehu, veselicah itd. Najbolj pa je treba, da se človek varuje greha in slabe navade zatira v spokornem duhu. Kaj bi pomagalo, če bi se kdo zdrževal mesnih jedi, pa bi z opravljanjem, obrekovanjem ranil in mesaril bližnjega? Kaj bi pomagalo, če bi si v jedi pritrgoval, pa bi ne krotil nečistega poželenja?

c) Tretjič se po Jezusovih besedah človek ne sme s postom hvaliti in ponašati. Jezus namreč uči: *Kadar se postite, se ne delajte žalostnih, kakor hinavci; grdé si namreč obraze, da bi ljudje videli, da se postijo. Resnično vam povem, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kadar se postiš, pomaži si glavo in omij obraz, da ne bodo ljudje videli, da se postiš, ampak tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povrnil.* (Mat. 6, 16—18.)

č) Četrtrič naj bo post tudi z drugimi dobrimi deli sklenjen. Sv. papež Leon pravi: *Kar se želođcu pritrga, naj se revnim podeli.* Kdor bi se pa le zato postil, da bi si s tem več prihranil, tak post ne more biti Bogu prijeten; ravno tako tudi tisti post ne, če bi se zato postil, da bi potem toliko lažje in toliko več pil ali jedel.

II. Če sem vam do sedaj, predragi! govoril le bolj o postu, kar se jedi tiče, vam hočem sedaj še nekatere besede spregovoriti o postu, kar se tiče pijače; nezmernost v pijači je premnogim še bolj škodljiva, pogubljiva in pregrešna, kakor nezmernost v jedi. — Tudi v tej zadevi nam je Kristus zapustil prelepe opomine in zglede, katere moramo spolnovati, ako hočemo biti njegovi prijatelji. Rekel je namreč: *Čujte, ker ne veste, katero uro pride vaš Gospod . . . Ako pa reče malopridni hlapec v svojem srcu: Moj gospod odlaša priti; in začne pretepati sohlapce svoje, ter s pijanci pojedá in popiva, bo prišel gospod tistega hlapca ob dnevu, ko se ga ne nádeja, in ob uri, ki je ne vé; in delež mu bo dal s hinavci, tam bo jok in škripanje z*

zobmi. (Mat. 24, 48—51.) To so resne besede, katere nam stavijo pred oči velikost brezbožnosti, ki je navadno s pijanostjo sklenjena, kakor tudi velike nevarnosti za naše dušno zveličanje. Naj bi si jih vsak pivec globoko vtisnil v srce in se po njih ravnal, da se kedaj ne dopolnijo nad njim! — In zares, kje pa najdemo več hitrih, nesrečnih in nepripravljenih smrti, kakor pri ljudeh, ki so se udali nezmernosti v pijači?

Vino, če se nezumno pije, napravi zdražbe, jezo in veliko razprtij, govori modri Pridigar. (31, 38.) — In na drugem kraju vpraša modri mož: (Preg. 23, 29—30.) *Komu gorjé? čegavemu očetu gorjé? kdo ima prepír? kdo pade v jamo? kdo ima rane brez vzroka? kdo kalne oči?* — *Ali ne oni, ki pri vinu sedé in pridno kozarce izpivajo?!* Da sv. pismo svari pred nezmernostjo vinske pijače, ne pa žgane, je jasno, ker nekdanj niso poznali žganja; ko bi bili pa žganje pili, bi bilo žuganje zoper žganje gotovo še desetkrat pomnoženo, ker žganje še brez primere bolj kot vino ljudi razdivja, zbuja v njih grešne strasti in jim jemlje pamet. In zares — kolikokrat, zlasti pa ob dnevih, ki bi morali biti posvečeni Gospodovi službi, nam vdarja strašno vpitje na uho; od vpitja pride do dejanj: stepó se, — in kóga udarijo, kóga ranijo, kóga — ubijejo. Oh, strah za njega, ki se zbudi iz temne oмотice strastne pijanosti šele v večnosti pred sodnim stolom vsevednega Boga! — In kaj je vzrok, da pride večkrat do najhujšega, do uboja in to še celó med domačimi prijatelji in sorodniki? Kaka malenkostna beseda, kako malo razžaljenje, kaka kaznjiva in pregrešna ljubezen itd. Vse to se zgrije, skipí in zraste pri preobilni pijači v smrtno sovraštvo, v pretep in — uboj! Pa kdo more naštetí ogromno krdelo pregreh in hudobij, ki se radi nezmerne pijače zgodé in katere bi se nikdar ne zgodile v treznosti? — Zato nas naš Zveličar po pravici svari (Luk. 21—34.): *Varujte se, da se vaša srca ne preoblože v požrešnosti in pijanosti!* Sv. Pavel pa pravi (Rim. 14. 17.): *Božje kraljestvo ni jed in pijača, temveč pravica, mir in veselje v sv. Duhu!*

Kakor pa nas je ljubi Zveličar lepo opominjal k treznosti in zmernosti, ravno tako nam je zapustil v tej zadevi najlepši zgled. Kolikokrat je bil povabljen na imenitne gostije, kjer je bilo dosti jedi in pijače, pa je vsikdar trezen in zmeren — ali še celó lačen vstal od mize; še celó v najhujših težavah in smrtnih slabostih je klical umirajoč na križu: *Žejen sem!* — in ni si privoščil tudi za silo in potrebo pijače, da bi nam zapustil zgled zdržnosti, ter da bi zadovoljal za grehe naše nezmernosti v pijači! — Kristijani! posne-

majte tudi vi njega. *Ni je tako grenke jedi in pijače*, pravi sveti Bernard, *da bi ne bila sladka in prijetna, ako jo primerjaš jesihu in žolču, s katerim je bil napajan umirajoči Jezus na križu*. Njega so posnemali sveti puščavniki in brezštevilni drugi svetniki, ki so se podali v divje puščave ter svoje meso križali s postom in zatajevanjem v jedi in pijači in zadovoljni živeli s koreninicami in navadno vodo. Ako so pa svetniki tako Kristusa posnemali, da so si odprli vrata nebeška, — kaj mislite vi po poti nezmernosti in požrešnosti nebesa doseči?! . . .

Kristijani! sedaj spoznate, kako moremo po besedah apostolovih zlasti sedaj v adventnem času obleči Gospoda Jezusa Kristusa. Ne živimo v požrešnosti in pijanosti! — Ker vidimo, da se posti in zatajuje Najsvetejši, Najnedolžnejši, zakaj bi se pa mi grešniki branili posta, zatajevanja in zdržnosti v jedi in pijači? Ker vidimo, da so se tudi njegovi zvesti služabniki postili po njegovem zgledu, sklenimo, da bomo tudi mi vsaj od cerkve zapovedane poste kolikor mogoče natanko spolnovali. V čemur smo do sedaj večkrat grešili, v tem se zanaprej postimo! Če so grešile naše oči, naj se postijo, da ne bodo gledale grešnih, — prepovedanih reči; če je grešil jezik, naj se posti, da ne bo govoril nepotrebnih, ali še celo pregrešnih besed; če so grešile roke in se stegovale po prepovedanem sadu, naj se postijo in dvigujejo v ponižni in skesani molitvi k Bogu; če so grešile noge ter hodile po pregrešnih potih, naj se klanjajo v spokornem duhu pred Gospodom; če je grešilo grlo v nezmerni jedi in pijači, naj se posti ter le za potrebo je in pije; pa tudi v pripuščenih rečeh si iz ljubezni do Jezusa večkrat kaj pritrčajmo, da mu bomo bolj podobni; zlasti pa posvečujmo post in postne dneve s tem, da bomo ob tacih dnevih obilnejšo miloščino delili, več čuli, molili in pre-mišljevali, — tako bomo po besedah apostolovih oblekli Gospoda našega Jezusa Kristusa. Amen.

Andr. Šimenec.

Tretja adventna nedelja.

Oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa. III.

Kakor po dnevni poštini hodimo
 . . . ne v nesramnosti in nečistosti . . .
 temveč oblecite Gospoda Jezusa Kri-
 stusa. Rim. 13, 13.

Ko sem bil še mlad otrok doma pri svojih stariših, sem večkrat slišal iz njihovih ust in iz ust družih ljudi, da bo nekdanj prišel „antikrist“

na svet, ki bo ponujal ljudem denarja in ga med nje trosil, da bi jih zapeljal in odvrnil od prave vere v Kristusa, božjega Sina. Te besede so me z nekim strahom napolnovale in navdihovale, s trdnim sklepom, češ, jaz bi že ne sprejel nobenega denarja, in se nikdar ne odpovedal sv. veri, — rajše bi umrl. Pa tudi družim se je na obrazu in obnašanju videla enaka misel. — In glejte, kaj človek dočaka in doživi! — To prerokovanje se je kaj hitro spolnilo, spolnuje se v današnjih dneh. Sedaj je že dosti in preveč antikristov na svetu. Pa porečete: Kdo in pa kje so? — Beseda antikrist pomeni človeka, ki govori zoper Kristusa, ki ne sprejme njegovega nauka in noče živeti tako, kakor je on učil. Da je veliko taci, ki se za Kristusove besede in nauke ne menijo in živé po svojem lastnem poželenju, to nas uči prežalostna skušnja, kakor nam je naš Gospod že sam naprej povedal, rekoč: Meniš-li, da boš ob koncu sveta vero našel med ljudmi? Vstali bodo krivi Kristusi itd. (Mat. 24, 24.)

Zlasti pa je ena pregreha, ki spreminja ljudi v Kristusove nasprotnike in sovražnike in zaradi katere bi premnogi radi Kristusa s sveta pregnali, — in ta je nesramnost in nečistost. — Kakor je bilo ob Noetovem času, da so vsi ljudje postali zgolj meso, in pozabili na Boga, tako da se je Bog kesal, da je človeka vstvaril, in kakor je bilo ob Kristusovem prihodu, kar spričuje sv. apostol, da so se ljudje vdali zopernatorni, živinski nesramnosti, in da jih je Bog v kazen prepustil njihovim pregrešnim strastim, — tako nekako je tudi dandanes ravno ta pregreha premnogim največja opovira, da se ne obrnejo h Kristusu, da ga ne sprejmó in ga sovražijo! — Kristijani! ako hočemo Kristusa vedno v svoje srce sprejeti in njegovega milostljivega prihoda k nam deležni biti, moramo to pregreho iztrebiti, proč odgnati, kakor nas opominja sv. apostol: *Kakor po dnevu pošteni hodimo . . . ne v nesramnosti in nečistosti . . . temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!* — Kako potrebno nam je po Kristusovem zgledu čisto živeti, ako hočemo zveličani biti, in kako to doseči, vam hočem danes spričati.

I. Čistost se po pravici imenuje najlepša čednost, angeljska čednost, ker je ljuba Bogu in ljudem, ker visoko povzdiguje človeka in ga dela angeljem enakega. Čistost namreč je v tem, da kristijan brzdá meseno poželenje. — Je pa deviška in zakonska čistost, — a o tem ni moj namen danes govoriti, ker to sploh velikokrat slišite. Govoriti bi moral o čistosti samega Sinu božjega, ker sem rekel, da

moramo v čednostih njemu enaki ali vsaj podobni postajati, kar se pravi po besedah apostolovih njega obleči, — pa to bi bilo nepotrebno, celo predrzno. Zato sv. evangelisti o Jezusovi čistosti skoraj nikoli ne govoré, ker tudi njegovi najhujši sovražniki se niso upali mu kaj nečistega prištevati. Sploh pa vidimo v celem njegovem življenju, kako neizmerno ljubi sveto čistost. Zato si je izvolil prečisto devico Marijo za svojo mater; čisti mladenič, sveti Janez Krstnik, mu je imel pot pripravljati; čisti ženin sv. Jožef je bil njegov rednik, in čisti Janez evangelist sme pri zadnji večerji na njegovih prsih sloneti. On, ki trpi med svojimi apostoli lakomne, častizeljne, prepirljive, — ne trpi med njimi nobenega nečistnika! V čisti Veronikin prt vtisne svoj obraz in svoje svetlo telo pusti le v čiste tančice poviti. — Kristus občuje sicer tudi z nečistimi, sprejema nečiste grešnice in tudi prešestnice ne zavrže; vse to pa le iz ljubezni do čistosti, ker jih hoče s tem pridobiti in k čistemu življenju napeljati. Vsem pa brez razločka priporočuje čistost, rekoč: *Blagor njim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali!* (Mat. 5, 8.)

Proč tedaj, predragi! z vso nesramnostjo in nečistostjo, ako hočemo Kristusa vredno prejeti. On, najčistejši, hoče tudi naša najčistejša srca! — Naj ljudje na dan spravijo še toliko izgovorov in opravičevanj zoper to pregreho, da bi jo olepšali; naj tudi nesramneže še tako skrivaj sprejemajo pod svojo streho in se jim prijazne delajo: ta pregreha je in ostane vedno najbolj ostudna in velika v božjih očeh! . . . Pusti si odsekati roko, ali nogo, ali izpuliti oko, — huda reč, — pa v nikakoršni primeri tako strašna, kakor če se vdaš nečisti strasti; ker poprej si bil le morilec svojega telesa, tako si pa morilec svoje duše, ker nečistniki ne bodo posedli nebeškega kraljestva. — Ali pa mi povejte, če je kaka pregreha, katera bi človeka tolikanj oslabila za Boga, kakor imenovana? Kako more nečistnik prav, pobožno in iz srca moliti, čegar srce in počutki so vsi omamljeni v nečistih podobah in željah? — Kako bi se mogel z zaupanjem obračati k Bogu, kateremu se je posmehoval v besedah in delih? — Proč toraj z vso nečistostjo v podobah, besedah, delih, knjigah, ker oznanuje se nam prihod Najsvetejšega, katerega moramo pričakovati z najčistejšim srcem, z nedolžno obleko, katero smo pri svetem krstu sprejeli, da nas ne zadenejo očitajoče in obsodeče besede dijakona Murita, ki je svojemu odpadlemu in nezvestemu krščencu Elpidoforu klical: „Glej, tu so tvoji krstni prtovi, kateri te bodo tožili pred veličastvom sodnikovim, spravi sem jih v dokaz tvoje pogube. Te si nosil, ko si od krsta šel nedolžen; bodo te toliko hujše preganjali,

ko boš večnemu pogubljenju zapadel, ker si hudobijo oblekel in krstno nedolžnost zapravil!“

Morebiti si bo kdo mislil: res je, prav in zadnji čas je, da pustim vso nesnago, s katero sem nesrečen postal, in božje dopadenje in ljubezen zgubil; — pa hudo je vendar kar tako zapustiti vso prijaznost, znanje in obljube, katere sem dajal do sedaj! — Hudo in težko je res, — pa kdo je kriv — greh? — Nemogoče pa tudi ni! — Prevdari in premisli, dragi moj, kar ti rečem v tvoje zveličanje in tvoj blagor. Če se ti ne zdi prehudo in pretežavno za par soldov dobička prehoditi, prevoziti cele dneve in prečuti cele noči ter v nevarnost devati svoje zdravje, moči in počitek svojega telesa, pa bi ti ne bil pripravljen za svoj največji dobiček, za Kristusa, za svoj večni, dušni blagor tudi kaj storiti in pretrpeti?! . . . Ali te bo morda tvoj denar, ali tvoje dosedanje življenje zveličalo?! — Kaj ti pomaga, če vse dosežeš, če pa nebesa zgubiš? Ali te bo morda tvoj denar, tvoj dobiček, tvoje prepovedano vživanje in veselje v nebesa pripeljalo?! . . .

Proč tedaj z vso nesramnostjo in nečistostjo, ker Kristus, naš kralj, najčistejši se nam bliža in hoče k nam priti, to je tisti kralj, katerega je veliko prerokov in kraljev želelo videti in slišati, pa ga niso videli in slišali! Mi ga sicer tudi ne bomo videli z mesenimi očmi, — pač pa z očmi žive vere. Vrzimo tedaj po besedah svetega apostola od sebe dela temé, katerih njegovo sveto oko ne more prenašati, in oblecimo orožje svetlobe. Med dela temé pa prišteva sveti apostol: nečistovanje, nečednost, nesramnost, razuzdanost, malikovanje itd.; med dela svetlobe pa zdržnost in čistost. — Pripravimo tedaj vredno pot Gospodu, ki prinaša zgubljenemu svetu zopet mir, ki hoče razdreti kraljestvo temé in na teh razvalinah postaviti sedež milosti božje. On prihaja k nam kakor jagnje, ki je obloženo z vsemi našimi hudobijami, da bi nam odvzel sramotni jarem satanove sužnosti! Proč tedaj z nesramnostjo! — in oblecimo Gospoda v čistosti in sramežljivosti!

II. Ker je pa Kristus čistost v svojem življenju tako silno ljubil, ker jo je tako gorko priporočal, vidimo in se učimo iz tega, kako nam je ta čednost potrebna; zato vam hočem sedaj še ob kratkem nekatere nauke dati, kako si moremo čistost ohraniti, — ali zgubljeno zopet pridobiti?

1. Prvi pripomoček čistosti je *b e g i n č u j e č n o s t*. Dasi ravno Jezus ni čutil v svojem deviškem telesu kakih skušnjav do nečistosti, se vendar ni nikoli brez potrebe s kako žensko v pogovor

spustil. Zakaj res je, da za čistost je največja nevarnost v občevanju ali pogovoru z drugim spolom. Zato modri Sirah svari pred takim občevanjem, rekoč (9, 3. 12. 13): *Ne oziraj se po poželjivi ženski, da keje ne padeš v njene zadrge. Nikar ne sedaj k ptuji ženski in ne poseduj ž njo pri vinu.* — Tako občevanje z drugim spolom jih je že veliko pogubilo. Ako ti je tedaj čistost ljuba, ogibaj se priložnosti, brez potrebe ne občevej z drugim spolom, in beži pred nevarnostjo, kakor egiptovski Jožef. Tukaj je rešitev po besedah svetega Avguština res le v begu. Kdor pa misli, da se bo vkljub temu, da nevarnost ljubi, čistega obdržal, se silno moti. Samson, David, Salomon so padli zavoljo žensk, kaj češ pričakovati ti, ki nisi tako močan, kot Samson, ne tako pobožen, kot David, in ne tako moder, kot Salomon.

Ljudje pri svojih delih in svojem vedenji večinoma le premalo pomislijo, kaj bo iz tega prišlo, so premalo previdni in zato tolikokrat pridejo v časno in dušno škodo. Kolikokrat mladi ljudje nobene mere ne poznajo v svoji mladosti, ne trpé nobenega reda, ne izpusté nobenega kratkočasa in le preradi pozabijo, da bodo morali tudi od svoje mladosti odgovor dajati. (Prid. 11, 9.) V mladosti se šopirijo in čez svoj stan oblačijo; na starost pa strgani hodijo. Fantje in možaki po krčmah posedajo, trdo zaslužene solde zapravljajo, pijančevajo in igrajo, na starost pa stradajo, ali pa od hiše do hiše kruha prosijo! Mlade ženske se drugemu spolu nastavljajo, se dobrikajo in prilizujejo, imajo pregrešno znanje in prepovedano prijaznost, se pogovarjajo s ponočnjaki: čez malo časa pa kot zgubljene reve jokajo in se zaničevane potikajo po svetu. — Sploh imajo mladi ljudje obojega spola preveč in preveč prostosti in veselja do plesa, brez katerega se ne sme skoraj nobeno večje delo pri hiši končati — ne metev ne trenje, — ter včasih kakor obsedeni skačejo in rajajo: poboljšan od plesa pa nobeden ne pride, pač pa mnogoteri pohujšan in spačen, mnogi še zdravje ali celó življenje zaplešejo in nedolžnost zavržejo, zlasti dandanes, ko so mnogi prav mehkužni in spodtikljivi plesi! Pač z nezmotljivo gotovostjo smem reči: da plesalci in plesalke, ponočnjaki niso več čisti ali pa, da so v skrajni nevarnosti čistost izgubiti! O kolika neumnost starišev in gospodarjev, ki to pusté!

Res, da morebiti vsi ti in enaki pozneje, ko se streznijo, ko se unesó in spametovajo, spoznajo in obžalujejo svojo zмотo: ali kaj pomaga, ker je že navadno prepozno, in ko se morebiti več popraviti ne dá. — Naj bi se pač pred vsakim dejanjem vprašali, kakošne nasledke bo to imelo, — koliko reči bi potem opustili; ko bi pred vsako

potjo prevdarili pretečo nevarnost, koliko potov bi opustili! Ali ravno ker se brez premisleka v nevarnost podajo, zato tolikokrat zabredejo v greh, v dušno in časno škodo! . . .

2. Drugi pomoček čistosti je post in zatajevanje! Kdor svojemu mesu preveč streže, kdor ga preobilno pita in zaklada, se nečistosti ne bo mogel ustavljati; zakaj pisano je: *Nikar se ne upijanite z vinom, v katerem je nečistost.* (Efež, 5. 18); in v bukvah pregovorov: *Ne glej vina, kadar je rumeno, gladko teče, na poslednje pa piči, kakor kača. Tvoje oči bodo po ptujkah gledale, in tvoje srce bo spačeno govorilo.* (23, 31—33).

3.) Tretji pomoček čistosti je: molitev in prejemanje sv. zakramentov. Že Modri (8, 21.) piše, da ne more drugače zdržljiv (t. j. čist in sramožljiv) biti, kakor če Bog dá. Če se hočemo toraj čiste ohraniti, nam je treba goreče, stanovitne molitve, treba pa tudi podpore sv. zakramentov, osobito angeljskega kruha in tistega vina, iz katerega device poganjajo.

Vsi svetniki in sveti spokorniki so s takimi deli čistost varovali ali zgubljeno popravljali in si jo skušali nazaj privojskovati. Ne bom vam stavljal pred oči sv. Avguština, ne sv. Magdalene, ne Marjete Kortonske ali Marije Egipčanke, — temveč samo en zgled vam hočem povedati, kako se mora zgubljena čistost zopet popravljati, — in ta zgled imate nad sv. Tajdo.

Tajda je bila v svoji mladosti zalo dekle, pa tudi velika nečistnica. S svojo lepoto in prilizovanjem je zvalila veliko mladeničev iz najboljših in najpremožnejših hiš, da so z njo pregrešno zapravili veliko denarjev ter iz ljubosumnosti poklali drug drugega. Grozovita je bila hudobija, katero je ta ženska napravila med mladino, tako, da je glas njenega pohujšanja prišel tudi v tebajske puščave, kjer je v ostri pokori Bogu služilo na stotine pobožnih menihov! To zvé tudi Pafnucij, eden izmed teh menihov; srce ga boli in sklene, jo na pravo pot nazaj pripeljati. Poda se sam k njej in ko iz njenih ust sliši, da veruje, da je en Bog, in da vé, da je kraj zveličanja za dobre in in kraj večnega trpljenja za brezbožne, jo resno in čudé se zavrne: Kako moreš v te resnice verovati, in vendar le grešiti pred obličjem njega, ki bo tvoj sodnik!? . . . Te besede jo presunejo, sklene se poboljšati in vse storiti, kar ji poreče, ter prosí le tri ure odloga. — Tajda zbere sedaj vso svojo hišno opravo, zlate prstane in uhane, dragocene verižice in drago kamenje, ter sploh vse, kar si je z grehi pridobila, in veli na očiten trg znositi. Sedaj skliče skupaj vse svoje grešne tovariše in vse dragocenosti zažge pred njihovimi očmi! S tem je hotela svoje pohujšanje popraviti ter trdni sklep poboljšanja pokazati. Potem gre z menihom v puščavo, kjer jo zapre v nekem deviškem samostanu v celico, ter vrata zapečati. Pred odhodom še naroči, naj

ji vsaki dan dajo nekaj kruha in vode, njej pa pravi: da ni vredna, da bi s svojimi ustmi klicala božje ime, ker so vse onesnažene z nečistostjo, — temveč da naj se vlega na tla in neprestano kliče: „Ti, ki si me vstvaril, usmili se me!“ To je vbogala in tri leta v najhujšem zatajevanju, postu in samoti v celici živela. Ko čez tri leta zvé sv. Pafnučij, da je stanovitna v pokori, se posvetuje z drugimi menihi, če bi ne bila vredna prejeti sv. obhajilo. Menihi sklenejo skupaj v molitvi Boga za svet vprašati, in najstarejši, Pavel z imenom, pravi: da je v prikazni videl sedež za Tajdo v nebesih. Tedaj gre Pafnučij v samostan, odtrga pečat od vrat in jej oznani, da je minul čas njene pokore. Skesana sprejme sveto odvezo in sv. obhajilo! Čez štirinajst dni potem pa zveličansko umrje kakor skesana in spokorjena grešnica! —

Glejte, predragi moji, tako je treba Kristusu pot v svoje srce pripravljati. Zatorej vam še enkrat kličem s sv. apostolom: Vrzite od sebe dela temé, ne živite v nesramnosti in nečistosti; vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem; Gospod je blizo! V presrčni molitvi, priporočanju z zahvaljevanjem naj bodo znane vaše prošnje pred Bogom! Oblecite Gospoda Jezusa Kristusa, — in ne strezite mesu po njegovih željah! Amen.

Andr. Šimenec.

Četrta adventna nedelja.

Oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa. IV.

Kakor po dnevu pošteno hodimo
— ne v kregu in nevošljivosti, temveč
oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.

Rim. 13, 14.

Imenitni cerkveni učenik sv. Krizostom je rekel: Kolikor bolj se približuje kralj, toliko bolj se moramo na njega pripravljati; kolikor bližje je plačilo boja, toliko gorečniše se moramo vojskovati! — Tako delajo tekalci, ki se v tečišči za stavo skušajo; kolikor bližje konca so, toliko bolj vse moči napnejo, da bi darilo dobili. — Tako moramo storiti tudi mi. Le malo dni je še in sveti božični praznik bo tukaj, ob katerem hoče naš nebeški kralj svoj milostni prihod k nam obnoviti ter nam prinesiti nebeških daril. Vi vsi pa veste, da sv. božični praznik — je praznik mirú in ljubezni. Kristus naš Gospod je mir prinesel na svet, kakor ga angelji oznanovali ob njegovem rojstvu, in sicer tak mir, kakor ga svet ne more dati, pa tudi ne vzeti, če si ga vzeti ne pustimo; pa tudi pravo ljubezen je prinesel in želi, da se ta ogenj

ljubezni vname in gori v naših srcih! Kristus je knez mirú in ljubezni, in nič bolj ne želi, kakor da bi se ta dva nebeška darova vdomačila med človeški rod in ga osrečila. — Pa kakor ima vsaka dobra stvar svoje sovražnike, tako jih imata tudi nebeški mir in nebeška ljubezen. Sv. apostol Pavel nam našteje celo kopico taci nasprotnikov, rekoč: *Dela mesa pa so znana: Sovraštva, zdražbe, zavid, jeza, boji, kregi, razprtije, nevoščljivost* itd. (Gal. 5, 19.) Vsa taka dela moramo sedaj od sebe vreči, izmed sebe pregnati, ako hočemo Kristusa vredno sprejeti. O vseh teh pregrehah vam pač v kratkem času ne morem veliko govoriti, in zato se hočem držati zopet znanega reka in reda sv. apostola, ki pravi: *Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v kregu in nevoščljivosti, temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa!* Kristus pa je zgolj krotkost in čista ljubezen; kdor njega posnema v teh čednostih in se varuje prepira, krega in nevoščljivosti, tak njega obleče! Proč od nas tedaj s kregom in nevoščljivostjo — ter mir in ljubezen naj kraljujeta med nami, ker to je prava svatovska obleka naših duš za nebeškega gosta, kakor nas on sam to uči s svojim zgledom, na katerega vam hočem zopet danes kazati.

I. Kristus nam je najlepši zgled prave miroljubnosti in krotkosti, nikjer ga ne najdemo v prepirih. Krotkost je bila razlita po njegovem obrazu in se razodevala v njegovih očeh. Krotkost je Jezusa delala tako milega, da se je na prvi pogled prikupil vsakemu in da si je precej pridobil srca vseh poslušalcev. — Kaže pa se nam ta prelepa Jezusova čednost v posameznih dogodbah njegovega življenja; in da jo vsaj nekoliko spoznamo, pogledjmo, kako se on o b n a š a, kako govori, kako dela.

Če je krščanska krotkost in miroljubnost v tem, da se človek ne huduje, kadar ga drugi žalijo, da slabosti drugih voljno prenaša, da krivico voljno trpi, da razžaljenje rad odpusti, da hudo z dobrim povračuje, potem lahko rečemo in tudi moramo reči, da krotkejši ni nikoli nobeden po zemlji hodil, kakor Sin človekov!

1. Kako trdi, nadležni, okorni, pozabljivi so bili vendar njegovi učenci, pa kako ljubeznivo jih on prenaša? Najhujše očitaneje je to, da jih posvari zaradi pomanjkanja vere, rekoč: *Kako dolgo vas bom trpel, neverni in spačeni rod?* (Mat. 17, 16.) — Ko ga Samarijani nočejo sprejeti v svoje mesto, se razsrdita brata Jakob in Janez in pravita: „Gospod, hočeš, da rečeva, naj ogenj pride iz neba in jih pokonča?“ Jezus pa ju resno posvari, rekoč: „Ne vesta, katerega duha sta!“ (Luk. 9, 55.) — Matere o nepriložnem času prinesó svoje

otročiče k njemu, da bi jih blagoslovil; apostoli otroke proč odganjajo, Jezus pa jih zavrne ter pravi: „Pustite male k meni priti, takih je namreč nebeško kraljestvo.“ (Mark. 10, 14.)

2. Jezusova krotkost in miroljubnost se kaže še posebno v njegovem občevanji s hinavskimi farizeji. Dasiravno jim z ostrimi besedami očita njihovo hinavščino in trdovratnost, vendar tudi v tem kaže, da le njih greh sovraži in obsojuje, z grešniki in zmotenimi pa ima usmiljenje, ter želi in išče le njihovega spreobrnjenja. — Farizeji mu očitajo, da je požrešnik in pijanec, ker je včasih povabljen, prišel kam na kosilo, dasiravno ga je bila sama zmernost; in Jezus mirno prenaša to očitiranje, in to natolcevanje krotko in mirno prenaša z opombo, da njim ni nikakor vstreči, rekoč: „Janez Krstnik ni jedel in ne pil, (t. j. se je silno postil), pa pravijo, da je neumen in obseden; Sin človekov pa jé in pije (očitno in za potrebo), pa zopet pravijo, da je požrešen in pijanec.“ (Mat. 11, 18.)

Ker Jezus tudi k cestninarjem v bišo gre in ž njimi jé, ga farizeji precej obsodijo, da mora tudi on grešnik biti! Jezus pa jim mirno, brez jeze in zamere odgovori: *Sin človekov je prišel iskat in izveličat, kar je bilo izgubljenega.* (Luk. 19, 10.) *Zdravim ni treba zdravnika, temveč bolnim.* (Mark. 2, 17.) — Njegove čudeže pripisujejo farizeji satanovemu sodelovanju; Jezus pa tudi to natolcevanje mirno zavrne, rekoč: *Če jaz s Belcebubom hudiče izganjam, s kom jih izganjajo pa vaši otroci?* (Luk. 11, 19.)

3. Najlepše pa se nam Jezusova krotkost kaže v njegovem trpljenju. On je bil res *kakor ovca, ki jò v mesnico peljejo, in ki ne odpre svojih ust.* (Iz. 53, 7.) Izdajalca Judeža imenuje prijatelja; briče, ki ga hočejo zvezati, bi bil lahko z naglo smrtjo kazuoval, pa jih le s svojo vsemogočno besedo na tla vrže, potem pa se jim sam in radovoljno v roke dá; Petru, ki se hoče zanj bojevati in je že Malhu uho odsekal, pravi: „Vtakni meč v nožnico; ne bom li pil keliha, katerega mi je Oče dal?“ (Jan. 18, 11.) — Ko ga hlapec za uho udari, katerega bi bil Jezus lahko z eno samo besedo na tla podrl, mu samo mirno reče: „Ako sem krivično govoril, spričaj od hudega, ako pa prav, kaj me biješ?“ (Jan. 18, 23.) — Ko so ga zasramovali, ko so mu v obraz pljuvali, ko so ga bičali in s trnjem kronali, ko so ga kakor hudodelnika vlačili od sodnika do sodnika, ko so ga še na križi zasmehovali, je tiho trpel in molil za svoje sovražnike. — Zares, če vse to pomislimo, moramo spoznati, da take krotkosti še nobeden ni skazoval. On, *ko je bil preklinjan, ni klet; ko je trpel, ni pretil; temveč vdal se je njemu, ki ga je krivično*

sodil. (I. Pet. 2, 23.) On je bil zgolj krotkost; zato je pa tudi sebe za zgled postavil in rekel: *Učite se od mene, jaz sem krotak in iz srca ponižen*. H krotkosti je poslušalce, posebno pa učence, večkrat opominjal. Učil je, da je bolje krivico trpeti, kakor se jeziti, pravdati in toževati. Zato je rekel: *Hudemu se ne zoperstaviti; temveč če te kdo udari po tvojem desnem licu, pomoli mu še levo; in kdor se hoče s teboj pravdati in tvojo suktnjo vzeti, temu tudi plašč pusti: in kdorkoli te miljo daleč prisili, pojdi dve miljli ž njim*. (Mat. 5, 39—41.) Krotkost je še posebno svojim učencem priporočal kot najboljšo orožje za razširjanje božjega kraljestva, ko jim je rekel: „Glejte, jaz vas pošljem, kakor ovce med volkove.“ In zopet: „V svoji potrpežljivosti (krotkosti) boste ohranili svoje duše.“ (Luk. 21, 19.) Zato pa tudi krotkim obeta večno zveličanje, rekoč: *Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli*. (Mat. 5, 4.)

Predragi poslušalci! Vprašajte se sedaj, ali je med vami kaj Kristusovega duha miroljubnosti in krotkosti? Od kod pride, da je med vami vedno toliko prepira, krega, vpitja, sovraštva, zmerjanja, maščevanja, kletev, rotenja, žuganja, jeze, bojev, razprtij itd? Odtod, ker do sedaj niste hoteli posnemati Kristusa, ki je sama miroljubnost in krotkost. Tako življenje v vednem vpitju, prepiru, zmerjanju, jezi, sovraštvu itd. ni krščansko življenje — temveč življenje divjakov! Nazaj h Kristusu, njega morate posnemati, njega obleči, ako hočete, da bo on s svojo milostjo in blagoslovom res k vam prišel in pri vas hotel ostati. Proč tedaj z vsem kregom, prepitom, vpitjem, jezo, sovraštvom, zmerjanjem itd. ter oblecite Kristusa! Ker naš *Bog ni Bog prepira, temveč Bog miru*, uči sv. apostol. (I. Kor. 14, 33.) — V dokaz zato poslušajte nastopno podučno prikazen, katero je imel prerok Elija.

Slavni prerok Elija se je po obilnem, pa ne vedno vspešnem trudu za sveto reč med Izraelci, ves užaljen in potrj podal v samoto, da bi si v tih in mirni votlini odpočil od dela, in se skril pred sovražnimi preganjalci. Pa približal se mu je Gospod in ga vprašal: „Kaj delaš tu, Elija?“ In odgovoril je: „Vnet sem gorel za Gospoda vojnih trum; a zapustili so Izraelovi otroci tvojo zavezo, tvoje altarje so razdejali, tvoje preroke so pomorili z mečem, puščen sem jaz sam, in iščejo moje duše, da bi jo vzeli.“ In Jehova (Bog) mu je zaklical: „Pojdi vun in stopi na goro, ker Gospod pojde mimo!“ — In sedaj je gledal čudne reči, ker Gospod ga je hotel v prikazni podučiti, kje je Gospod. In glejte, nastal je velik piš in vihar, ki je preobračal hribe in lomil skale, — pa v hiši ni bilo Gospoda! Za pišem pride potres, pa v potresu ni Gospoda; za potresom pride ogenj, pa v ognju ni Gospoda. In za ognjem pride šumljanje tanke

sapice! In iz te prijetne sapice je govoril Gospod: „Elija (pojdi vùn in) podaj se na svojo pot.“ (III. Kralj. 19, 9—15.) In precej je vstal in zapustil sv. mož svoje skrivališče, se vnovič pogumno poprijel dela, ter z vso ljubeznijo, krotkostjo in mirnostjo učil svoje rojake čednostno živeti in se greha varovati, dokler ni bil zaradi svoje gorečnosti povzdignjen na gorečem vozu v zračne višave — v nebesa.!

Glejte tedaj: v hiši, viharji — t. j. v prepiru, kregu, vpitji, zmerjanju itd. ni Boga; Bog govori k nam, in hoče biti pri nas le, kadar smo v miru, krotki, potrpežljivi! Kakor nas je podučil tudi Kristus s svojo krotkostjo in miroljubnostjo; zatoorej oblecimo zanaprej krotkost Kristusovo, ter proč z vsem vpitjem, kregom in preprirom!

II. Po besedah sv. apostola Pavla pa še ni zadosti, da smo Jezusu podobni v krotkosti gledé do bližnjega, temveč moramo posnemati tudi njegovo dejanjsko ljubezen, ter spraviti in izgnati izmed sebe vso nevoščljivost; ne živite v prepiru in nevoščljivosti, so njegove besede. Poglejmo tedaj zopet na Kristusa, kak zgled dejanjske ljubezni nam daje, in koliko smo mu podobni.

Vzrok Jezusovega včlovečenja je naše zveličanje. Ko bi Jezus ne bil človek postal, bi nas ne bil mogel zveličati. Vsled tega pa, da je človeško naturo na-se vzel, je po eni strani pokazal svojo nemejeno pokorščino do svojega nebeškega Očeta, po drugi strani pa svojo neizrečeno ljubezen do nas, kakor piše sv. apostol: *Kristus nas je ljubil in se je za nas dal v dar in klavščino, Bogu v prijeten duh.* (Efež. 5, 2.) — V svojem človeškem telesu, katero je za nas daroval, je pa hotel biti ob enem tudi nam v zgled, katerega naj posnemamo. Zato je nam vsem enak postal, razven greha; zato je sprejel revno človeško naturo z njenimi težavami in nadlogami, da je imel usmiljenje z našimi slabostmi. (Hebr. 4, 15.) — In to sočutno usmiljenje ali ljubezen je zares imel z ljudmi v vseh njihovih dušnih in telesnih potrebah, in sicer v taki in tolikošni meri, da moramo naravnost reči: Jezusa je bila sama in sočutna, resnična, dejanjska ljubezen.

Poglejmo tedaj tudi to njegovo čednost bolj natanjko, da se moremo od njega učiti, kako moramo druge dejanjsko ljubiti.

Ker je Jezus po človeški naravi od rojstva do smrti vžil toliko trpljenja, preganjanja, pomanjkanja, bridkosti in žalosti, toraj vse sam skusil, je mogel tudi s človeškimi nadlogami sočutno usmiljenje imeti. In to je skazoval pri vseh priložnostih. a) Ko je videl, da so ljudje od daleč prišli k njemu, da so tri dni pri njem ostali in ga poslušali, jim je po čudeži kruha preskrbel, in sicer iz usmiljenja in dobrosrčne ljubezni, kakor sam pravi: „Meni se množica smili, ker glejte, že tri

dni so pri meni in nimajo kaj jesti, ako jih lačne spustim na njih dom, bodo omagali na poti.“ (Mark. 8, 2. 3.) — *b*) Ko gre v mesto Najm in ugleda žalostno vdovo, ki joka za edinim sinom, katerega k pogrebu nesó, se mu v srce smili, jo potolaži in ji sina živega in zdravega nazaj dá. (Luk. 7.) Enak prizor vidimo na Lazarjevem grobu. — Ko Jezus vidi, da se sestri Marta in Marija jokate in tudi zbrani solzé, se je iz sočutja tudi on zjokal, tako, da so judje rekli: „Glejte, kako ga je ljubil!“ (Jan. 11, 36.) In pri njegovem vходу v Jeruzalem ga zopet vidimo, kako se mu trdovratno in nehvaležno ljudstvo omili, da se zjoka nad Jeruzalemom in njegovimi prebivalci, ker vé, kakošno gorjé jih čaka, ker niso spoznali časa svojega obiskovanja. (Luk. 19, 41. itd.) — *c*) Na križevem potu ga srečajo jeruzalemske žene in ga milujejo. On pa tako rekoč pozabi svojega trpljenja in žene tolaži rekoč: „Ne jokajte se nad menoj, ampak same nad seboj in nad svojimi otroci.“ (Luk. 23, 28.) — Na križi viseč v najhujših težavah ne misli na sebe, temveč skrbi za svojo mater in učenca, ko pravi: „Žena, glej tvoj sin! Glej sin, tvoja mati.“ (Jan. 19, 26.) — V dokaz svoje neskončne ljubezni dal je na zadnje za nas še celo svoje srce, ko si ga je dal prebosti, in tako spolnil svojo besedo, ko je rekel: *Večje ljubezni od te nima nihče, da kdo dá svoje življenje za svoje prijatelje.* (Jan. 15, 14.) — Kadar je čudeže delal, bolnike ozdravljaj, grehe odpuščaj, je to delal iz sočutne ljubezni, ker so se mu reveži smilili, da jim je pomagal iz dušnih in telesnih nadlog. Njegova ljubezen ni bila samo pomilovanje, temveč z dobrotami sklenjena, tako, da je že njegova pričujočnost, njegova beseda navdajala vsacega z zaupanjem, veseljem in tolažbo.

Poglejmo pa sedaj na svoje obnašanje do bližnjega in primerjajmo ga z ljubeznijo Jezusovo. Ali imamo kaj ljubezni z bližnjim, kadar ga vidimo v nadlogah in nesrečah? Ali imamo kaj sočutja z njegovo žalostjo in bridkostjo? Ali mu tudi po moči pomagamo in, kolikor je v naši moči, njegov revni stan lajšamo? — Če hočemo po pravici govoriti, bomo rekli ravno nasprotno. Sedaj je na svetu sama samopridnost in nevoščljivost. Ljudje imajo le srce za se, za svoj blagor in dobiček, za druge pa lakomnost in nevoščljivost. Če le drugemu kaj boljše kaže, kak dobiček obeta, že je vse polno nevoščljivosti, objedanja, opravljanja, preprirov in nezvestobe. Ljudje ne živijo več kot bratje in sestre med seboj, temveč kot divje zveri, da bi eden drugega zadušili, prekanili in si njegovo škodo obrnili v svoj dobiček: Naj bližnji tudi lakote poginja, naj mraza medli, naj strašne bolečine trpi: ljudje ostanejo mrzli in trdi, — ne pomagajo, — so neobčutljivi

in še celo veselé se in hudo privoščíjo drugim, ki so zadeti. Imenujejo se kristijane, pa so Kristusu, svojemu nebeškemu učeniku in zgledu, tako malo podobni. — Kristijani! približuje se sv. božični praznik ljubezni, ter nam oznanuje in spričuje največjo ljubezen, ki je mogoča, katero moramo tudi mi posnemati, ako se hočemo prav nanj pripraviti, vrzimo od sebe vso nevoščljivost, kreg, prepir, zmerjanje, razdrtije, sovraštvo itd., ter oblecimo Kristusovo ljubezen, ki je iz ljubezni do nas vse zapustil, in se k nam ponižal: žalostne tolažit, ubogim in revnim pomagat, sovražnikom odpušcat, in za nje molit, nevedne učit, omahljive podpirat, padle dvignit. Taka mora biti tudi naša ljubezen do naših bratov, ker to se pravi Kristusa obleči.

Predragi! V letošnjem adventu sem vam govoril: Kaj se pravi Kristusa obleči, pravi se: to misliti, kar je on mislil, to želeti, kar je on želel, tako govoriti, kakor je on govoril; pravi se po besedah sv. apostola vreči od sebe vso požrešnost in pijanost, nečistost in nesramnost, prepir in nevoščljivost! In če sedaj ob konci s strahom in trepetom vprašam: Kaj bodo zdale tvoje besede? Si ne upam na to odgovoriti. O gorjé vam, — pa gorjé tudi meni na dan družega prihoda Jezusa Kristusa, na dan prihoda sodnika živih in mrtvih, ako nas ne bo našel sebi podobnih, ne bo nam mogel dati večnega plačila, katero je obljubil le tistim, ki bodo njega nasledovali, njemu podobni, njega posnemali, kakor je sam zagotovil, rekoč: *Hodi za menoj — in prejel boš krono življenja!* Amen.

Andr. Šimenec.

Božični praznik.

Kristus — pot, resnica in življenje.

Nihče ne pride k Očetu drugače,
kakor po meni. Jaz sem pot, resnica
in življenje! Jan. 14, 6.

Najsvetejši in najbolj ganljivo-veseli praznik sv. katoliške cerkve celega leta je: praznik rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa. Danes so se spolnile vse obljube prerokov, dajane skozi 4000 let, danes je poslal Bog svojega Sina na zemljo kot srednika miru in sprave med njim in človeškim rodом, da bi potolažil jezo njegovo, ki je ležala nad ljudmi dolgih 4000 let, ter da bi spraval človeka z Bogom! Zato

sta se pa tudi njegovega rojstva veselila nebo in zemlja! Veselilo se je nebo, ker se je odprlo in poslalo Odrašenika na svet; veselili so se ga angelji, ki so čast in hvalo prepevali Bogu in oznanovali mir ljudem, rekoč: „Čast Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje,“ veselila se ga tista noč, ki se je v dan spremenila; veselili so se pobožni pastirji, ki so hiteli že davno pričakovanega Mesija počastiti; veselila sta se Marija in Jožef, ki sta izmed vseh prva zagledala obličje včlovečenega Boga! — Zato ni čuda, ako se je sv. Jeronim cele ure mudil v betlehemski votlini, da se je v solzah topil premišljevanje Jezusovo rojstvo. Zato še sedaj vsacega romarja, ki obiše kraj Jezusovega rojstva v Betlehemu, tako mило in čudno pretrese, zato še sedaj vsako leto na sveti večer srce pravemu kristjanu vesolja radostno triplje! Stopimo tedaj tudi mi danes v duhu k Jezusovim jaslicam, ter premišljujmo, zakaj je Jezus, večna Beseda, iz naročja nebeškega Očeta, hotel priti na zemljo in v človeški podobni rojen biti iz deviškega telesa Marijinega! Ne gre nam pa danes — po besedah sv. papeža Gregorja — veliko govoriti in modrovati, ker obslužujemo trojno daritev sv. maše, a nekaj malega spregovoriti in zraven veliko misliti in čutiti nas priganja rojstvo našega Odrašenika. Zakaj tedaj je prišel Kristus na svet? Zato, da nam je 1) pokazal pot k nebeškemu Očetu, 2) da nam je razodel pravo resnico in 3) zato, da nam je prinesel večno življenje; kakor je sam zagotavljal pri sv. Janezu: *Nihče ne pride k Očetu kakor po meni. Jaz sem pot, resnica in življenje!* — Te besede hočemo sedaj ob kratkem premisliti!

1. Človeški rod je zgrešil pravo pot k Bogu, in sicer zlasti s tremi pregrehami, kakor nam pove sv. Janez (I. list 2. 16.), rekoč: *Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja*, t. j. napuh, lakomnost in nečistost; Kristus pa je prišel na svet jokati in zveličati, kar je bilo zgubljenega (Mat. 18, 11.) ter človeštvu zopet pravo pot k Bogu nazaj pokazati. In to pot mu je že ob svojem rojstvu pokazal, ne sicer z besedo, temveč s svojim izgledom; zato tudi cerkveni očetje Jezusove jaslice imenujejo „njegovu pridižnico!“ Ta pot pa, po kateri je hodil Jezus že ob svojem rojstvu, in katera nas more k Bogu pripeljati — je pa pot poniževanja — zatajevanja in uboštva.

a) Kristus bi bil lahko na svet prišel v največjem sijaju in veličastvu, v lepi palači, v sredi krasnega mesta, — in bi bil vkljub temu lahko svet odrešil; — a on tega ni storil; prišel je v veliki

ponižnosti na svet, kot otrok revnih in nepoznanih starišev, v ptujem, neznanem kraju, v ubogi pastirski staji, v kateri mu niso imenitni, temveč ubogi pastirji skazovali prvo čast; ter nas s tem podučil, da Bogu dopadljiva je ponižnost, ne pa napuh in ošabnost, in da, kdor hoče k Bogu priti, se mora poniževati. —

b) Kristus bi bil lahko na svet prišel v najugodnejšem letnem času, na mehkih blazinicah, z vsem postrežen, — in bi bil ravno tako lahko svet odrešil; a prišel je v mrzlem, neprijetnem zimskem času, hotel je ležati na trdi slami, odet s slabimi plenicami, ogrevan le z dihanjem neumne živine, — sploh brez vse postrežbe; ter nas je hotel s tem podučiti in nam z zgledom pokazati, da ne smemo svojim počutkom in mesu streči, temveč ga krotiti in se zatajevati, ako hočemo kedaj k Bogu priti!

c) Kristus bi bil prišel lahko na svet v bogastvu in obilnosti, s kraljevim plaščem odet in v kraljevi palači, — pa prišel je v ubogem hlevu, brez vsega še za silo potrebnega, v največji revščini in uboštvu, ker nas je s tem hotel podučiti, da naj tudi mi ljubimo revščino, da naj nikar preveč ne poželimo po bogastvu in imetju, ako hočemo k Bogu priti. Že ob svojem rojstvu nas uči, da je ljubezen do uboštva pravo znamenje njegovih učencev. Kakor bi bil hotel reči: Kdor hoče v srcu mir imeti, naj srca nikar ne navezuje na časne reči, temveč naj ljubi revščino, kakor jaz, ki sem, dasiravno Gospodar vseh reči, vendar le izvolil revščino; ki sem se, dasiravno sem odsvit Očetočevega veličastva, tudi tega po zunanem znebil, ter hlapčevsko podobo nase vzel, ter po zunanem najden bil kot človek. (Fil. 2, 7.) In res! hrepenenje po časnih dobrotah, po imenitnosti in bogastvu dela človeka nemirnega in nezadovoljnega; bolj ko poželjuje posvetnih reči in dobrot, bolj je nemiren, in kdor na premoženje navezuje srce, nima nikoli pokoja! Poprej je v skrbeh, da si ga skupaj spravi; kadar ga pa ima, je v strahu, da bi ga ne zgubil. Zato uči sv. Pavel: (I. Tim. 6, 9.): *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjavo in zadržgo hudičevo in v veliko nepriidnih in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in končanje.* — Zato tudi vidimo, da so bili svetniki, ki so Jezusa poslušali in vse premoženje ubogim razdelili, tako mirni in veseli, tako lahki in brez skrbi! S tem sicer pa ni rečeno, da bi morali tudi mi vse razdajati, temveč le, da ne smemo svojega srca na časno navezovati. Tudi pri časnem premoženju smo lahko ubogi v duhu, če sicer po svojem stanu in po poštenih potih skrbimo za časno premoženje, da sebe in svoje pošteno prereditmo, da ubogim pomagamo in sploh dobro delamo; če smo pa pri tem

vedno pripravljeni, tudi vse zapustiti, ko bi bilo treba, in da raji vse zgubimo, kot da bi zavoljo premoženja imeli Boga žaliti. Tako so bili pri vsem bogastvu ubogi v duhu: sv. Henrik, nemški cesar, sv. Štefan, ogrski kralj; sv. Leopold, avstrijski vojvoda; sv. Elizabeta, turingiška grofinja, in družih brez števila, ki so obilno svoje bogastvo obračali le v dobre namene in velikokrat ob silnem premoženji vendar še stradali in pritrgovali si zavoljo Boga!

2. Kristus je prišel na svet, da nam je prinesel prave, večne resnice!

Po grehu prvih starišev je bila človeška pamet oslABLJENA in otemnjena, da Boga in njegove svete volje niso več prav spoznali; njihova volja je bila sprijena in bolj k hudemu, kot k dobremu nagnena; sama od sebe bi nikdar ne bila prišla k spoznanju resnice in nikdar bi ne bila našla pota v nebesa. Še bolj pa se je pri njihovem zarodu v teku let pokazala ta onemoglost. Pa Bog je slednjič pomagal. Poslal je svojega Sina na svet, da nam razsvetli pamet, in da nam voljo k dobremu nagne. Zato se Jezus sam imenuje luč in resnico. On je res prava luč, ki razsvetljuje vsacega človeka, ki pride na ta svet. Odkar je on porok postal za grešni človeški rod, ga je neprenehoma naravnost ali nenaravnost razsvetljeval. — Tisti oblak, ki je bil po dnevu teman, po noči svitel, ki je Izraelcem pot kazal, kdo drugi je bil, kot Jezus Kristus, brez katerega bi Izraelci nikdar ne bili prišli v obljubljeni deželo? In tista svetla zvezda, ki se je modrim v jutrovi deželi prikazala in jih pripeljala k jaslicam, kdo drugi je bil, kot Jezus Kristus sam? Tako namreč govoré cerkveni učeni: Tisti Jezus, ki je v jaslicah ležal, se je svetil na nebu, kakor svetla zvezda!

In kdo drugi je pač odkril in razodel nebeške resnice, kdo drugi je pokazal slepoto malikovalstva, razgnal in podrl razne zmote in presodke, če ne Jezus Kristus? Kar najbolj učeni starega sveta niso vedeli in umeli, vé sedaj vsak otrok, odkar se nam je Kristus razodel. Najiminitnejša vprašanja, ki zadevajo naš dušni stan in naše življenje po smrti, nam je on določno in konečno rešil. On nam je povedal, odkod je človek in kaj je njegov namen; on nam je razjasnil, odkod reva človeškega rodu in kako mu pomagati; on nam je razodel, kaj je volja božja in kaj nam je storiti, da bomo že tukaj srečni in mirni, tam pa večno zveličani. On nas je učil, da je vse časno minljivo in nečimerno, in da moramo najprej božjega kraljestva in njegove pravice iskati, da si moramo prijateljev in zakladov za večnost nabirati; on nas je učil, da je bolje krivico trpeti, kakor pa se prepirati; učil,

da je treba razžaljenje odpustiti, sovražnike ljubiti; učil, da zunanja pobožnost brez notranjega dobrega namena ne velja, in da bomo tudi o svojih mislih in željah sojeni itd., kratko: učil nas je pravo čednost in pobožnost, kakor je ljuba Bogu, za človeka pa blažilna, kakoršne modrosti nihče ni imel pred njim. Zato je pa on po pravici smel reči: *Jaz sem resnica! Jaz sem luč sveta! kdor za menoj hođi, ne hođi v temi, temveč ima luč življenja!* . . .

3. Kristus je pa tudi zato prišel na svet, da nam je prinesel večno življenje.

Greh človeku ni samo otemnil pameti in spridel volje, temveč človek je z grehom tudi zgubil milost, dopadenje božje, ter zapadel jezi božji in pogubljenju t. j. večni smrti, in bi se sam nikdar in nikakor ne bil mogel iz te nesreče izkupati, s svojimi močmi nikdar Boga potolažiti, neskončnega dolga poplačati in nebes zaslužiti. In tu je zopet Sin božji pomagal. Zavoljo nas in našega zveličanja je prišel na svet in ni samo naše otemnjene pameti razsvetlil z lučjo svojega nebeškega nauka; ni samo naše oslABLJENE volje s svojim zgledom k dobremu nagnil, temveč je s svojo smrtjo na križi tudi naš dolg poravnal, zamero pri Bogu odpravil, jezo božjo potolažil, nas z Bogom spravil in nas tako rešil večnega pogubljenja in večne smrti; ali z eno besedo: on nam je zaslužil s svojo smrtjo na križi opravičenje, spravo z Bogom, božje dopadenje, milost božjo, kar je dušno življenje, brez katerega nihče ne more zveličan biti.

Kaj bi nam bilo namreč pomagalo, če bil nam bi Jezus tudi s svojim ukom in zgledom pokazal pravo pot v nebesa, če bi nam pa ne bil dal moči, njegove nauke verno sprejemati, njegove zglede posnemati? In vse to je zares tudi storil, ker nam je na sv. križu milost zaslužil in nam jo po svojem sv. Duhu deli v sv. zakramentih. Brez te milosti bi bili mrtvi na duši in bi se nikdar ne mogli zveličati. In ker nam je pa to milost zaslužil, ter nas dušne smrti rešil in dušno življenje pridobil: je on zares naše življenje, kakor se sam imenuje: *Jaz sem pot, resnica in življenje!*

Prav govori tedaj sv. apostelj Peter, ki pravi, da v nobenem drugem imenu ne moremo biti zveličani, kakor v imenu Jezusa, ki nam je milost zaslužil in zapustil. Saj brez milosti božje človek ni nič in ne more nič za nebesa storiti. Milost nam je potrebna, da spoznamo Boga in njegovo sv. voljo, da iz grešnikov postanemo pravični, iz slabih močni, iz zavrženih svetniki; da dobro začnemo, nadaljujemo in končamo! In vse te milosti imamo od Kristusa, ki je naš Zveličar, studenec vseh milost, ki nam razsvetljuje pamet, ogreva

voljo, blaži srce; ki nam oživlja vero, potrjuje upanje, vžiga ljubezen; ki nas podpira v skušnjavah, močne dela v boji zoper dušne sovražnike, nam daje veselje do čednosti in gorečnost v dobrih delih!

Jezus Kristus je tedaj zares naše življenje, ker nas je večne smrti rešil in ker nam to življenje ohranjuje in vse večne čase hoče ohranjovati, kakor sam pravi: *Ostanite v meni, in jaz v vas! Kakor mladike, če na trti ne ostanejo, ne morejo nič sadu obroditi, tako tudi vi ne, če v meni ne ostanete. Jaz sem trta, vi mladike. Kdor pa v meni ostane in jaz v njem, on rodi veliko sadu.* (Jan. 15, 4.)

— In zopet pravi: *Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bo živel, akoravno umrje.* (Jan. 11, 25.) *Kdor je moje meso in pije moje kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil sodnji dan!*

Tako, predragi! smo premišljevali, da je Kristus res prava pot, resnica in življenje in da je zato prišel na svet, da je nam pokazal pravo pot k nebeškemu Očetu, da nas je učil večne resnice in da je naše življenje! On nam je pot s svojim zgledom, resnica s svojim podukom, življenje po svojih sv. zakramentih! O bodimo veseli zato in hvalimo neskončno usmiljenje in ljubezen Boga, da nam je poslal svojega Sina na svet, ki nas je prenesel iz teme večnega pogubljenja v luč večnega življenja in zveličanja! Amen.

Andr. Šimenec.

Praznik sv. Štefana.

Naše dolžnosti do Jezusa.

Štefan je klečé z velikim glasom vpil, rekoč: Gospod! ne prištej jim tega greha. In ko je to izrekel, zaspi v Gospodu. Ap. dj. 7, 59.

A. 1. Velikokrat smo že veselo gledali in občudovali piščeke okoli njihove valilke. Koliko veselja in živahnosti kažejo mladiči do svoje starice; in koliko ljubeznivosti kaže koklja do svoje drobadi! Ako zagleda sovražnika, zakrkne, in vse je brž pod perotnicami skrito; ako najde hrošča, ga usmrti in mlade putike se trgajo zanj; ako jih pa zebe, razprostre stara mamica svoje toplo krilo čez nje! — To lepo priliko iz vsakdanjega življenja obrača ljubi Jezus na se, ko v današnjem svetem evangeliju trdovratnim judom preti, govoreč.

Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamenjaš nje, kateri so k tebi poslani; kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod perute, in nisi hotel. Glejte, vaša hiša vam bo pusta puščena. (Mat. 23, 37—38.)

2. In res, tako se je zgodilo. Komaj je mili Jezus porojen, že se zbira vse okoli njega: Angelji božji prihitijo z nebes; pastirji letijo k jaslicam; trije modrijani dirjajo za svetlo zvezdo tje do daljnega Betlehema. Še hudobneži so ga šli gledat, da bi ga pokončali. Zoper take in med takimi hudobneži stoji danes mladenič — sveti Štefan, ki Jezusa brani in zagovarja na vso moč. Zato so ga začeli s kamenjem pobijati. Pa sveti Štefan je klečé z velikim glasom vpil, rekoč: „Gospod! ne prištej jim tega greha. In ko je to izrekel, zaspil v Gospodu.“

3. Črez mnoga leta se tudi mi zbiramo okoli Jezusove zibeli — tabernakeljna. In smo včeraj veselo premišljevali božične milosti, katere je novorojeni Zveličar božji prinesel za otroke, grešnike in pobožnike. Samo po sebi vstaja v našem srcu danes vprašanje: Kaj pa smo tedaj mi tebi, ljubi Jezus! dolžni? Kaj nam je za tebe storiti, da bi po zgledu današnjega godovnjaka tudi mi nekaj sladko v Gospodu zaspali? Da, čujte me, ljubljene poslušalci! naše dolžnosti do Jezusa vam danes razlagam; ako jih zvesto spolnujemo, se bodo tudi nam nebesa odprla in mili Jezus bo našo dušo k sebi sprejel v nebeško veselje. Ljubemu Jezusu smo pa dolžni: 1. Vso hvalo; 2. vse blago, in 3. še življenje svoje!

O sv. Štefan! ti goreči zagovornik Jezusa Kristusa, sprosi pri večnem Bogu meni goreče srce, da bi svojim ljubljanim poslušalcem mogel prav jasno, prepričevalno in ganljivo dokazati in razložiti naše svete dolžnosti do ljubega Jezusa. Sv. Štefan, prosi za nas!

B. I. Oni, ki je povsod pričujoč, oni, ki obdaja ves svet in ga nič obdati ali okleniti ne more po nauku sv. apostola Pavla, oni neskončno večni Bog je človek postal, ali kakor čudežnolepo sv. apostol Janez piše: *In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala, in videli smo njeno slavo, slavo kakor Edinorojenca od Boga Očeta, polna milosti in resnice. (Jan. 1, 14.)*

Za to neskončno ponižanje Sina božjega smo mu pa mi tudi nekaj dolžni; in sicer smo Jezusu dolžni prvič: Vso hvalo.

1. Lep izgled hvaliti Jezusa, nam ob rojstvu Zveličarjevem kažejo angelji, pastirci, sveti Štefan. Sveti evangelist Lukež namreč piše, da komaj je bil Jezus v hlevcu rojen, že je prišel angel rojstvo

Zveličarjevo oznanovat, in pravi: *In zdajci jih je bilo pri angelu množica nebeške vojne, kateri so Boga hvalili in rekli: Čast Bogu na visokosti in mir na zemlji ljudem dobre volje.* (Luk. 2, 13—14.) Novorojenca božjega so po spričevanju sv. evangelista Lukeža tudi pobožni pastirci hvalili: „Tisti čas so pastirji med seboj rekli: Pojdimo do Betlehema in poglejmo to reč, katera se je zgodila, ki nam jo je Gospod na znanje dal. In so hité prišli in našli Marijo in Jožefa in dete v jasli položeno. Ko so pa videli, so spoznali, kar jim je bilo rečeno o tem detetu. In vsi, kateri so slišali, so se čudili temu, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je ohranila vse te besede in premišljevala v svojem srcu. In pastirji so se vrnili in Boga častili in hvalili za vse, kar so slišali in videli, kakor jim je bilo povedano.“ (Luk. 2, 15—20.) Kako da je pa sv. Štefan Jezusu hvalo skazoval, nam pravi današnje sveto berilo: „Štefan pa poln milosti in moči je delal čudeže in velika znamenja med ljudmi. Vstalo jih je pa nekaj iz zbornice Libertincev, Cirencev, Aleksandrinov in tistih, kateri so bili iz Cilicije in Azije, ter so se prepirali s Štefanom in niso mogli nasprotovati modrosti in Duhu, kateri je govoril. — Ker pa je bil poln sv. Duha, se je ozrl v nebo in videl božje veličastvo, in Jezusa stati na desnici božji, in je rekel: Glejte! vidim nebesa odprta, in Sina človekovega stati na desnici Boga. In so kamenjali Štefana, kateri je klical, rekoč: Gospod Jezus! sprejmi mojo dušo. In klečé je z velikim glasom vpil, rekoč: Gospod! ne prištej jim tega greha. In ko je to izrekel, zaspi v Gospodu.“ (Ap. dj. 6, 8—10; 7, 54—59.) Res, prelepi zgledi, ki nas učijo, da ljubemu Jezusu vso hvalo dajati je:

2. Tudi naša dolžnost, ki jo zvršujemo z molitvijo. Sedanje dni med nami ni takih nevernežev, proti katerim bi morali Jezusa zagovarjati in njegov sveti nauk braniti javno; pa milemu Jezusu dajemo vso hvalo, ako ga na tihem molimo. Tako nas opominja sv. mati katoliška cerkev: *Christus natus est nobis — venite adoremus! Jezus Kristus nam je rojen, pridite ga molit.*

V Mariboru so se letos naselile sestre sv. Frančiška ali nune frančiškanske, katerih poglavitni poklic je: Jezusa Kristusa vedno moliti, in mu tako vso mogočo hvalo skazovati. Zato je presv. rešnje Telo celi dan razpostavljeno in pobožne sestre se ob uri spreminjajo, in v ti vedni molitvi vrstijo. Mi imamo bratovščino vednega češčenja, da se njeni udje zbiramo po mogočnosti klečati in molit pred božjo hišico. Ta namen ima tudi „Častna straža“, da tako z molitvijo dajemo vso hvalo po svoji dolžnosti — milemu Jezusu, novorojenemu Zveličarju. To lepo dolžnost zvršujemo pa še tudi:

3. S svetim petjem. Angeli božji so prišli k jaslicam in so ljubemu Jezusu zapeli nebeške pesmice: *Gloria in excelsis Deo.* — *Slava Bogu na visokosti*, in to sv. pesmico ponavlja Jezusova nevesta, sveta katoliška cerkev še vedno pri daritvi svete maše, kar

bodete še tudi danes zaslišali! In ravno s tem nas ta čista nevesta uči, da je sveto petje malemu Jezusu posebno dopadljivo; pobožne duše pa mu to sladko dolžnost rade zvršujejo. Le idi po lepi naši domovini od slavnega Ljutomera do oživljenega Bizelja, gotovo čutil se boš, kako da poštene deklice in vmes tudi še neskvarjeni mladeniči in možje pred in med službo božjo navdušeno popevajo Jezusu in Mariji, Materi božji na čast. Enako in še bolj menda v drugih deželah — na Kranjskem. Saj mi ravnokar nekdo piše: „Pošljem vam v prilogi pesmico in napev lahek, in do srca segajoč. Naj vam bo to majhno znamenje v dokaz, da tudi pri nas pod Triglavom z navdušenjem prepevamo lepe pesmice naši dobri materi Mariji in milemu Jezusu na čast.“ — Tudi vi ste hvale vredno popevale pri polnočnicah in danes; pa tudi pri vsaki priliki med sv. molitvijo med letom povzdigujte pobožnega petja glas, da tako opravimo svojo dolžnost do Jezusa, ter mu skazujemo vso hvalo.

II. Božični svetki segajo tje do svetih treh Kraljev godú, ki nam kaže našo drugo, nekoliko težjo dolžnost do Jezusa, da moramo namreč Zveličarju dati drugič: vse blago.

a) Ti si bogat in obilno poseduješ; kdo pa ti je dal vse to blago in imetje? Že res, da si prejel bogato dedovino od tvojega očeta premarljivega; že res, da si si mnogo pridelal, — pa Bog ti je dal srečo in tek; vse dobro imamo le od Boga. Zato nas sv. apostol Pavel ko pravi: *Kaj pa imaš, kar nisi sprejel? Ako si pa sprejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil sprejel!* (I. Kor. 4, 7.) Ker imamo tedaj vse blago od Boga, je v tem oziru naša dolžnost, da zopet Bogu vrnemo, za Jezusa porabimo vse svoje blago — po zgledu svetih treh Kraljev. Sv. evangelist piše: Komaj so ti modrijani zagledali prerokovano čudovito zvezdo, že so naložili različnega blaga na kamele-tovornice, ki so ga težko nesle daljno pot do Jezusa. In ko po dolgem trudu modrijani najdejo novorojeno dete Jezusa in njegovo mater Marijo — *so pred njega padli in ga molili, in so odprli svoje zakladnice in mu darovali zlata, kadila in mire.* (Mat. 2, 11.)

b) To daritev tirja ljubi Jezus od nas le kar razločno. Ko je učencem govoril nauk o zatajevanju samega sebe, je Zveličar naravnost rekel: *Tako tedaj nobeden izmed vas, kateri se ne odpove vsemu svojemu premoženju, ne more biti moj učenec.* (Luk. 14, 33.) Celo jasen je ta nauk, dasi težaven, in svetniki so ga srčno sprejeli in zvršili. Bogati mladenič sv. Frančišek je do revne sukunjice vse zapustil zaradi Jezusa. Premožni sinek Goncaga je zavrgel denar, blago, dežele in je v račoveljnem uboštvu Jezusu služil. In še dandanašnji pridiga

mali Jezus, govoreč: „Prodajte svoja posestva, in dajte miloščino. Storitite si mošnjice, katere se ne starajo, zaklad neminljivi v nebesih, kamor se tat ne približa, in mol ne razjeda. (Luk. 12, 33.) Kateri pa nečejo za Jezusa darovati vsega svojega blaga, ali vsaj enega deleža, ali česar za svoje potrebe ne porabijo, tisti bodo pa nekdan hudo pograni, ko jim bo sodnik božji očital njihovo skopost, govoreč: „Pojdite spred mene, pogubljeni! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angelom. Gladoval sem namreč, in mi niste dali jesti; žejal sem, in mi niste dali piti; tujec sem bil, in me niste sprejeli; gol sem bil, in me niste oblekli; bolan in v ječi, in me niste obiskali.“ (Mat. 25, 41—43.) Kdo bi iz tega ne spoznal svoje dolžnosti — za Jezusa dati vse svoje blago, posebno tisto, kar ga preveč ima. Tako nas uči sv. Duh, ki pravi: *Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, si prizadevaj tudi malo rad podeliti.* (Tob. 4, 9.)

c) Pa ne mislite si, ljubi moji poslušalci, da Jezus za-se to potrebuje; on je neskončno bogat, nebo in zemlja je njegovo posetvo. Kar miloščine damo, to se obrne za naše brate, za Jezusovo zibelko, sv. katoliško cerkev v takih deželah, kjer se še ni prikazala milost Boga Zveličarja našega; kjer še Jezusova zibel ne teče; kjer še božje hiše nimajo; kjer še ljudje prostosti božjih otrok ne uživajo: kakor reveži v vroči Afriki, kakor sužnji v daljni Ameriki, ali kakor zaslepljeni neverniki v nezmernih planjavah kineške dežele. Za take reveže potrebuje mali Jezus našo miloščino; za take sužnje-siromake prosi ljubi Jezus milih darov, za katere bi se reševali ajdovski otročiči, oproščali se živinskotlačeni podložniki, stavile se Jezusu zibelke, cerkve in tabernakeljni. Zato so slavni papež sv. oče Leon XIII. zbudili vesoljni svet s svojim nebeškim glasom in opominom: Naj bi vsi katoličani na god svetih treh Kraljev vsako leto pred Jezusove jaslice polagali svoje mile darove, po meri svoje pobožnosti in premoženja, za tiste nesrečne neznabožce, ki še sedijo ali spijo v smrtni senci večnega pogubljenja, naj bi tudi še oni zagledali zveličansko luč Jezusa Kristusa. To vam naprej naznanim, ter vas na Kraljevo prosim za prav obilno darovanje, da na ta način vsi skupaj zvršimo svojo dolžnost: Jezusu dati vse blago!

III. Že vas zebe, in bi radi šli domov; pa moram vam še našo tretjo dolžnost do Jezusa omeniti, kakor sem vam začetkoma obljubil; in ta je — za Jezusa dati tudi tretjič: Še življenje svoje.

a) Danes je god sv. Štefana, ki je za Jezusa pretil svojo kri, ali dal svoje življenje. Bil je dijakon na predstopnji mašniškega posvečenja, ter je prav goreče razlagal božjo besedo v Jeruzalemu.

Trdovratni modrijani paganski in judovski iz vseh krajev sveta mu nasprotujejo. Ko pa nič ne opravijo, ga obdolžijo, da je Boga preklinjal, ter ga zgrabijo in vlečejo na morišče. Tam ga pobijajo z groznim kamenjem; Štefan pa poklekne in vidi Jezusa na božji desnici stati, ter ga prosi, naj jim tega greha ne prišteje. Opravi svojo molitev: „Gospod Jezus! sprejmi mojo dušo. In ko je to izrekel, zaspi v Gospodu.“

β) To velikansko žrtev našega življenja zahteva Jezus od slehernega kristijana, ko pravi: *Kdor hoče svoje življenje ohraniti, ga bo zgubil; kdor pa zgubi svoje življenje zaradi mene, ga bo našel. Kaj namreč hasni človeku, če bi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo trpel. Ali kakšno zamembo bo človek dal za svojo dušo.* (Mat. 16, 25—26.) Zato sv. Štefan nikakor ni edini ostal v svoji krvavi daritvi za Jezusa. Cele vrste neprešteti trum rudeče oblečenih mučenikov pogumno koraka za sv. Štefanom k nebeškemu Jagnjetu. Sveta cerkev nam skozi celo leto take orjake stavi za nauk in posnemo pred oči; in koliko jih je še, ko jih sv. cerkev ne pozna in zato po imenu ne stavi, za katere le sam Jezus vé, ker so zapisani z lastno krvjo v bukve večnega življenja; kajti zaspali so v Gospodu. Le kar molili so za mučeniško smrt, tekmovali so, kateri bi smel prej preliti svojo kri za Jezusa. Noži so se sovražnikom skrhali, roke so jim otrpnile, ogenj je pogasnil, rabeljni so pobegnili — kristijani pa so krvavi kelih trpljenja pogumno za Jezusa do poslednje kapljice izpili. Izjemke so samo le redke prikazni.

γ) Že se nam srce širi; kri nam po žilah vre, ker bi rada tekla in prelita bila za Jezusa; pa nas nihče ne vleče na morišče. Tisti časi so izginili iz naših krajev; vendar pa imamo zadosti prilike za Jezusa trpeti in umreti, ker velikan sv. apostol Pavel je grozno resnico zapisal, govoreč: *In vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Jezusu Kristusu, bodo preganjanje trpeli.* (II. Tim. 3, 12.)

Trpljenja pobožnikom ne zmanjka, ga tudi zmanjkati ne sme, ker tedaj bi si za nebesa ne mogli ničesar zaslužiti. Kamenje preganjanja vedno ropoče po naših hrbtih. Zdaj te v društvu posvetnjakov trči kamen zaničevanja: Zakaj si vedno v cerkvi, kaj letaš zmeraj k spovedi, kaj ti dajo v cerkvi; zakaj si tako nôra, da ne greš na plese: tako te pikajo in pisano gledajo. Iz takega društva le beži, tam ni mesta za té. Ako te pa kje ulovijo, da jim uiti ne moreš, pa tako kamenje zaradi Jezusa voljno prenesi. — In zopet si hudobneži kaj izmislijo; zavihtijo kamenje obrekovanja po tvoji glavi, da bi pobili tvoje lepo ime in potokli tvoje čednosti. Oj, taki udarci bolijo hudo in grozno morijo pobožno srce. Rajši bi videla, je dejala neka

pobožna, pa krivično obrekovana zakonska žena — rajše bi videla, da bi me s polenom po glavi bili, kakor pa tako obrekovali. Ali zapomni si, krščanska duša! kar ljubi Jezus pravi: *Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo mene: veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.* (Mat. 5, 11—12.)

Ako pa v tako veselih razmerah živiš, da te nobeden kamen ne doleti, te bo pa vendar eden nekdanj zadel, kamen smrtnega udarca. Ta nobenemu ne prizanese; slehernega najde in pobije, da tako imamo priložnost: svoje življenje za Jezusa darovati, ako voljno trpimo smrtno bolezen, ako smrtno uro prebijemo v voljo božjo udani. „Zdaj pa rada umrjem“, — je rekla neka hudo bolna žena, okoli katere so njeni otročiči jokali, previdena s sv. zakramenti — „zdaj pa rada umrjem, ker sem z Bogom spravljen in ljubega Jezusa v srečo imam;“ — položi svojo ovelo roko pod rosno glavo. In ko je to izrekla, je zaspala v Gospodu; tako pa je svoje življenje Jezusu za dar prinesla in izvršila svojo največjo dolžnost.

C. Take dolžnosti torej imamo mi do ljubega Jezusa; namreč njemu darovati vso hvalo, vse blago in še celo življenje svoje! O Jezus! vse ti darujemo, kar imamo; sprejmi našo hvalo, sprejmi naše darčke, pa tudi našo dušo nekdanj sprejmi za tebi prijeten dar! O sv. Štefan! daj nam svoje dolžnosti do milega Jezusa tako zvesto in goreče opravljati, da bi se tudi nam nebesa odprla ob naši smrtni uri! Amen.

Simon Gaberc.

Nedelja po božiču.

Komu bo Jezus v vstajenje?

Glej, ta je postavljen v . . . vstajenje mnogih v Izraelu. Luk. 2, 34.

Preroki stare zaveze so v vzvišenih besedah in podobah kazali na prihodnjega Odrešenika ter napovedali, da bo s svojim ukom in svojo milostjo vzdignil ljudi od globokega padca, iz brezdna, v kate-rega jih je bila pabnila pregreha in nevera. Iz vsega, kar bode deloval obljubljeni Mesija, bodo lahko spoznali, da je odmenjen za duhovno vstajenje človeštva. S posebno lepimi besedami je to prerok Izaja (28. 16.) v imenu Gospoda Boga napovedal, rekoč: *Glej, jaz bom postavil Sijonu v podlago kamen, potrjeni kamen, dragi*

vogelni kamen, v dnu utrjen; kdor veruje, naj se ne prenaqli. Ta vogelni kamen, ki bo vsem v rešitev in vstajenje, ni nihče drugi, kakor obljubljeni Mesija, je Jezus Kristus, čegar veselo rojstvo smo obhajali. In na ta vogelni kamen nas v današnjem evangeliju spominja neki drug prerok, ki stoji ravno na meji stare pa nove zaveze, to je pobožni Simeon, ki je bil doživel neizrekljivo srečo, da je Zveličarja kot milo Dete še držal v svojem naročju. Ko v tempeljno ljubeznipoln zre na božje Dete, se mu pred dušnimi očmi odpre prihodnost, da vsklikne: Glej, ta je postavljen . . . v vstajenja mnogih v Izraelu.

In kako čudovito so se te besede spolnovale! Vsa zgodovina krščanske cerkve skoro 2000 let jih potrjuje. Akoravno nam pripoveduje o mnogih zmotah, odpadih, človeških hudobijah . . . vendar imajo tudi te besede Simeonove še zdaj veljavo. Jezus je postal v vstajenje mnogih v Izraelu. Vprašali me boste: Katerim pa? Poslušajte torej: Jezus je v vstajenje: a) vernim dušam; b) spokornim grešnikom; c) Bogu v danim nesrečnejšem.

1. Milovanja vredni so neverniki, t. j. tisti ljudje, ki popolnoma ali pa deloma tajé vero v osebnega Boga, kateri se je po svojem Sinu Jezusu Kristusu človeštvu razodel in mu po sv. Duhu deli vse za zveličanje potrebne milosti. Oni niso srečni. Dokaz za to so nam pagani, ki so sicer imeli vsega v obilnosti, razkošja dovolj, a vendar se vleče skozi vse njihovo življenje neka tožnost, nezadovoljnost, da so mnogokrat prostovoljno smrti iskali. Tako se pri njih učenjakih neki temen duh vleče skozi njih delovanje in pisanje. — To pa velja tudi o nevernih kristijanah, ki so si namesto vere izvolili učenost brez Boga in brez krščanstva (rationalizem), ali pa mamona, t. j. vse mogoče počutno vživanje. A vendar ne najdejo sreče in zadovoljnosti, pač pa praznoto, ki jih tira celó do obupnosti. Saj je Bog sam takó uravnal človeški duh, da ga neresnica ne more zadovoljiti in osrečiti.

Le ena pot pelje k temu vse ljudi, in ta je: ponižna vernost, s katero se oklenejo Zveličarja, in Kristus jim bo v vstajenje.

To se je pokazalo koj ob Jezusovem prihodu. Spolnilo se je, da je vsem, kateri so ga sprejeli (v veri), dal oblast, otrokom Božjim biti. In kot taki so se čutili neizrekljivo srečne. V posebno vstajenje je bil Kristus koj otroško-vernim pastircem, v vstajenje živovernim Modrim iz Jutrovega, v vstajenje Simeonu in Ani, v vsta-

jenje vsem, ki so željno čakali Izraelovega odrešenja. V vstajenje je bil Jezus neštevilnim množicam, ki so po cele dni za njim hodile in pile besede večnega življenja. V vstajenje je bil apostolom in učencem, ki so koj potem s sveto navdušenostjo oznanovali veliko srečo sv. vere. In v spodbudnih zgledih nam popisuje cerkvena zgodovina veliko srečo in zadovoljnost tistih množ, tistih modrijanov, ki so iz poganstva prestopili v krščanstvo. Notranja sila jim ni dala mirovati, stopili so med svoje zmotene brate, da bi tudi nje pridobili za Kristusa.

Enako se godi vsem, ki se odpovedó krivi veri ali nejeveri ter se oklenejo nezmotljive vere svete katoliške cerkve. Po čemur so poprej zastoj hrepeneli, to imajo zdaj, uživajo srečo, mir, zadovoljnost, rajska spomlad cveté v njih srcu. Takim je Jezus v vstajenje.

V tej veri Jezusovi, dragi moji! smo mi rojeni in vzgojeni; blagor nam, ako jo neomahljivo spoznamo vse svoje življenje ter jo kot najdražji zaklad, kot lepo dedščino zapustimo svojim potomcem! Kajti o vseh otroško-vernih dušah velja beseda Simeonova: da je Jezus postavljen v vstajenje mnogih v Izraelu.

2. Primeri se, da potnik ne pride do svojega cilja, akoravno gre po pravi poti, ker se je ponesrečil med potjo. Tako je tudi Jezus v začetku mnogim v vstajenje, ker jih pripelje k pravi veri, na pravo pot; a to vstajenje jim ne koristi za večno življenje, ker so se med potjo ponesrečili v pregrehah. Vendar se pri vseh to ne zgodi. Tisti namreč, ki imajo še kaj dobre volje in poguma od padca se vzdigniti, najdejo v Jezusu zvestega pomočnika. Saj je on sam tolikrat zatrjeval, da noče zlomiti natrtega trsta in ugasniti tlečega stenja, nego da hoče podpirati prvega, drugega pa podžigati v plamen. Ali z drugimi besedami: Vsi grešniki, ki se po nesrečnem padcu zaupljivo obrnejo k njemu, bodo našli rešitev in vstajenje. Saj sam zagotavlja, *da je prišel iskat in zveličat, kar je (bilo) zgubljena; da noče smrti grešnikov, ampak da naj se spreobrne in živi.* Neizrekljiva je dobrotà, da razžaljeni Gospod zopet hoče sprejeti grešnika v svojo milost. Zato neprenehoma hodi za njim, ga kliče, vabi, opominja, svari, trka na srce . . .

In toliko lažje se grešnik obrne k Jezusu, ker mu greh prinaša nesrečo in nepokoj. In teh se z vsemi pozemeljskimi razvedrovanji znebiti ne more; edina pot k dušnemu miru in zadovoljstvu je spreobrnjenje, je vrnitev k Bogu.

In glejte, za vse tiste ljudi, kateri spoznajo svoj padec in se s skesanim srcem podajo k Bogu, je Jezus v vstajenje. Dá jim zopet srčni mir in sladkost, ker čez poprejšnje življenje vrže zaveso pozabljenosti in se noče več njih grehov spominjati, da, s svojo krvjo opere grehe, da je duša očiščena in vstane k novemu življenju.

Kdo bi mogel naštetiti vse s p o k o r n i k e, katerim je bil Jezus postavljen v vstajenje! Kakšna tolažba za nas, da Jezus še vedno ponavlja na duhovni način čudeže, o katerih nam pripoveduje sv. evangelij! Še zdaj obuja Jezus Jairove hčerke, mladostne grešnice; še zdaj oživlja Najmljanske mladeniče, v cvetoči dobi stoječe grešnike; še zdaj kliče iz groba Lazarje, že zastarele, otrpnene hudodelnike. Kakor je bil Jezus z milim pogledom skesanemu Petru v vstajenje, spokorni Magdaleni s prijazno potrpežljivostjo, potrtemu razbojniku zraven sebe na križu s tolažljivo besedo, kakor je z enim migljajem 38letnega bolnika vzdignil, rekoč: „Pojdi in nikar več ne greši“: tako glejte predragi! je mili Jezus še zdaj neštevilnim spokornikom v vstajenje in življenje. Pretresljiva zgodba o zgubljenem sinu se še vsak dan ponavlja in Jezus je tisti milosrčni oče, ki vzdiguje pred njim se zgrudivšega sinu in pritiska na svoje blago srce.

Kako tolažljiva je tedaj za te, ubogi grešnik, ki imaš še dobro voljo in spremenljivo srce, beseda Simeonova: *Glej, ta je postavljen v vstajenje mnogih v Izraelu!* Prizadevaj se torej, da boš z resnično pokoro svoje ime zapisal v bukve življenja, med zveličane spokornike!

3. Slednjič je Jezus postavljen v vstajenje n e s r e č n e ž e m, ki se za u p l j i v o z a t e k ô k n j e m u.

Veliko je nesreče na zemlji, zadolžene in nezadolžene. Tu so natorni elementi, ki se sovražno vzdigujejo zoper človeka. Kolikokrat beremo, da ogenj v kratkem času spremeni v pepel mesta, trge, vasi; zdaj zopet voda z neukrotljivo silo stopi čez bregove in poplavi vse, kar je postavila človeška pridnost; včasih nevihta ali potres razdene krasne stavbe. So pa še druge nesreče, ki jih človek zadolži s svojo lahkomišljenostjo, vnemarnostjo ali hudobno nakano. Tako je le malo ljudi, ki bi bili popolnoma prosti kake nesreče.

In takim nesrečnežem je Jezus v vstajenje, ako se k njemu obrnejo potapljaočemu enako. — Pride čez te bolezen in te vrže na bolniško postelj, da ne moreš spolnovati stanovskih dolžnosti, da ne moreš služiti vsakdanjega kruha za se in za svoje; iščeš pomoči in zdravja pri ljudeh in zdravnikih a zastonj; glej, trdno zaupanje obudi v Jezusa, tega vsemogočnega čudodelnika, in on ti bo v vstajenje, kakor 38letnemu bolniku. Če te obišče nesreča pri gospodarstvu, ži-

vini, na polju, ali pri premoženju, katero si s težkim trudom skup spravil, ne godrnjaj, pridno se poprimi dela, zaupaj v Boga, Jezus bo tvoj trud blagoslovil in ti bo v vstajenje. — Ako sploh vsako nesrečo, ki te zadene, sprejmeš kot obiskanje božje, jo vzameš za pokoro svojih grehov, ter vse prenašaš potrpežljivo in vdano v voljo božjo: potem ti bo Gospod v vstajenje in življenje.

Pač resnična je napoved Simeonova o božjem Detetu: Glej, ta je postavljen v vstajenje mnogih v Izraelu; ker vidimo, da se še zmir spolnuje. Vse verne duše, vsi spokorniki, vsi potrpežljivi nesrečneži najdejo v Jezusu svojega rešitelja, ki zmir in gotovo pomaga. Tega se zavedati je še posebno v sedanjih časih potrebno, ko si vešasti svet prizadeva namesto tega kamena, na katerem sloni ves krščanski red in blagostan, postaviti drugo le zgolj človeško podlago. Predragi! ne dajmo se zmotiti, ker brezverni svet laže in slepi ter s seboj potegne v brezen nesreče marsikaterega svojega služabnika; in na nikogar družega ne stavimo svojega zaupanja, nego na Jezusa, ki nam bo v vstajenje za časnost in večnost. Amen.

Anton Žlogar.

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Oremus!** se imenuje lična mala knjižica, ki jo je sestavil g. profesor dr. Svetina v prvi vrsti za gimnazijce. Vsebina ji je: Sveti križ, očenaš in češčenamarija v petih jezikih — latinski, slovenski, nemški, grški in staroslovenski; vera, častbodi, angelj Gospodov, rožni venec in hvaljen bodi Jezus Kristus v treh jezikih, — v latinščini, slovenščini in nemščini; češčena bodi Kraljica, spovedne molitve in tri božje čednosti v nemščini in slovenščini; pred jedjo in po jedi, pred učenjem in po učenju v latinščini. Križ, častbodi, spovedne molitve in tri božje čednosti se nekoliko razlikujejo od onih, ki so v dosedanjih katekizmihi. Knjižica ima škofijsko potrjenje. Cena: broš. z zlato obrezo 10 kr.

2. **Školski zakon** od 14. listopada 1874 i od 31. listopada 1888 ili Školsko pitanje u nas. Piše Štepan Hartman, učitelj religije i matematike u žen. učitelj. školi sestara milosrdnica. Njegova svetost papa Leon XIII. udostojio se je premilostivo podieliti ovomu djelu Apostolski blagoslov. U Zagrebu. Troškom piščevim. Tisak Dioničke tiskare. 1893. — Res, da se v tej jako obširni knjigi (870 str. v 8°) razpravlja šolski zakon veljaven za Hrvaško, vendar je učeni gospod pisatelj zbral premnogo gradiva, ki pojasnuje šolstvo sploh in velja za vse dežele; osobito od strani 260 do 538 so navedene izjave o konfesionalni šoli »naročito zadnjega decenija, to katoličkih pedagoga, to zastupnika

katoličkoga puka u državnih i zemaljskih saborih i katoličkih skupštinah, to izjave pojedinih katoličkih biskupa, i skupne izjave katoličkoga episkopata, te provincijalnih crkvenih sabora, to napokon izjave sv. Stolice pod Pijem IX. i Leonom XIII., da jih v tako lepi skupini še nismo našli v nobeni drugi knjigi. Vsem, kateri se zanimajo za šolsko vprašanje, posebej, kateri potrebujejo gradiva o verski šoli, bodi ta vrla knjiga prav toplo priporočena.

B.

1. Enchiridion theologiae dogmaticae generalis. Auctore dre. Francisco Egger, ecclesiae cathedralis Brixinensis scholastico ac seminarii clericalis rectore. Cum approbatione reverendissimi ordinariatus Brixinensis. Brixinae. Typis et sumptibus Wegerianis. 1893. 8°. Str. 644. Cena 3 gld. 60 kr. — Ker je prvi in večji kos tega dela izšel že lansko leto, zato se je rabilo že v preteklem šolskem letu po semeniščih, tudi v ljubljanski bogoslovnici. Vsekako je preč. gospod pisatelj jako ustregel bogoslovnim učilnicam s to knjigo, zakaj pogrešali smo dela, ki bi v pravem razmerju podajalo bogoslovcem učno tvarino, četudi nismo pogrešali knjig te vrste sploh in smo že v tem listu jedno tako ocenjali, namreč Knollovo v p. Norberta izdaji. Prav to je glavna prednost tega Eggerjevega dela, da podaje nauk občne dogmatike večinoma sorazmerno, ne v jednom oddelku preobširno, v drugem pa prekratko. Dalje omenjamo kot prednost tega dela, da je res šolska učna knjiga, ki podaje trdne in glavne nauke v jasni pa vendar kratki besedi. Učitelj se s to knjigo v roki vedno še prosto giblje; lahko izpusti kako stvar, pa še lože dostavi in izpopolni dokaze in razlago. Da se je pisatelj — znan kot temeljit bogoslovec in modroslovec — oklepал trdnih in zanesljivih nauk, to naj kot vrlino omenjam le mimogredé.

Kajpada ima vsak učitelj tudi svojstva in posebnosti, zato tudi posebne nazore o tem, kaj je bolj, kaj je manj važno, kakor tudi o metodi, katera je primernejša in ložja, katera manj prikladna. Mnogo vpliva na te posebne nazore prvi pouk v kaki vedi, kateri se navadno najbolj vtisne v spomin, pa tudi najbolj priljubi. Morebiti bi se tudi meni lahko to oponeslo, ko bi navajal vse posamične želje o tvarini in razredbi knjige. Zato povem le nekaj malega. V poglavju o »poganstvu« (str. 33—52) se mi zdé nekatere stvari preobširne, nekatere prekratke. Gotovo ni potrebno obširno zavračati poganstva kot takega ali samega na sebi, ali ga razkladati: pač pa je potrebno izvor poganstva in njegovo razmerje s krščanstvom razkazati še bolj, nego je storil gosp. pisatelj. In mohamedanstvo? Vsaj nekoliko je treba povedati o njega pomenu in bistvu, če se omenja fetiševstvo in »totemizem«, saj zlasti poslednji je malokomu znan po imenu.

Gledé nauka o razodenju me uči izkušnja, da je treba vsaj nekoliko razložiti bistvo nadnaravnega reda, predno govori učitelj o razodenju samem in o čudežih; nadnaravni red se dá prav dobro pojasniti in učenci takoj umevajo namen in pomen prerokb kakor tudi čudežev. (V tem oziru mi jako ugaja Hettinger, pa tudi Bolsano-Tux, Th. fund. I. str. 77 sq.) Pedagogično je tudi, podajati manj teorije in več konkretnih prerokb in čudežev; tako je storil Schwetz. (Theol. fundam.) — Zlasti pa se v drugem delu ne morem sprijazniti z vredbo pisateljevo, da obdeluje ustno poročilo in pa sv. pismo pred naukom o cerkvi. Ne trdim, da ni razlogov za to ravnanje, toda iz prejšnje in lanske izkušnje vem, da je nauk o kat. veri in njenih principih mnogo krepkejši in izdatnejši, tudi ložji za učenca, če začenjamo najprej s cerkvijo kot Kristusovo

ustanovo, njenimi svojstvi in znaki, in če na nauk o cerkvi naslanjamo nauk o veri, kakor narobe. Prva metoda je jasnejša, dokazovanje ložje in razvidnejše, razlaga konkretnejša, kakor če se začenja po načinu našega pisatelja. Ne vem, ali so za nasvetovano metodo odločilnejši stvarni ali pedagoški momenti. — O cerkvenih zborih se mi zdi, kakor bi bila razprava pisateljeva premalo važna; učenec ne dobi pravega pojma. Utegne si misliti, kakor bi bili le nekako postranska stvar.

A kakor sem rekel: V teh ozirih sodi lahko vsakateri učitelj po svoje in s tem nisem hotel manjšati cene tej knjigi, za katero sem tudi jaz (gotovo z mnogimi drugimi vred) jako hvaležen čislanemu gospodu pisatelju.

2. **Der mechanische Monismus.** Eine Kritik der modernen Weltanschauung von Dr. C. Gutberlet. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1893. 8°. Str. 306. Cena 3 gld. 10 kr. Če sem že nekaterikrat mogel z veseljem poročati o novih delih slavnega nemškega modroslovca Gutberleta, naznanjam danes prej navedeno delo s posebno zadovoljnostjo. »Mehanični monizem« je geslo premnogim naravoslovcem; Bog in duša, stvarjenje in vladanje božje; namen ali smoter in razum v prirodi — to so tem učenjakom ostanki iz nevednostne dobe, stara šara, ki naj se potisne v kót. Mirno in ročno razkazuje naš pisatelj nazor za nazorom, omenja glavna novejša dela in jih potem zavrača jasno pa bistroumno, prav z jekleno logiko. Sila in snov, začetek sveta, začetek življenja, smotrenost organskih bitij, duševni pojavi, — to so poglavja, v katerih zavrača krive nazore. Pravi, teistični monizem razkazuje s tem, da dokazuje Boga zlasti z dvema dokazoma, potem pa razlaga, kako je Bog svetu immanenten. V dodatku podaje po računu verjetnosti jako zanimiv dokaz, da je le Bog mogel ustvariti svet.

Knjiga ni sicer čisto sistematično spisana, zakaj nastala je iz posameznih obravnav, katere je pisatelj v več letih objavljal po časopisih. Vendar pa je enotna in ni samo skupina nekakih »essayjev«. Kdor bi knjigo samo čital, skoro ni spoznal ne bi, kako je nastala. Gledé na nekatere modroslovne nauke so pisatelju sicer oponašali, da se ne vjemajo vsi s čisto skolastiko, a tega mu ne more nihče odreči, da je dandanes izmed prvih branilcev pravega modroslovja in pa katoliške vere na modroslovno-naravoznanskem polju. Zlasti v tej knjigi vidim, kako gre pisatelj s čudovito lahkoto in preprostostjo po raznih potih za nasprotniki, kako se jim navidezno uda, kako pravično ocenja njih prednosti. A takoj razkazuje odločno in jasno zmoto, ko je čitatelj razvidel pravi nauk nasprotnikov.

Posebno so nam všeč dokazi, da materija ni večna, ugovori proti darvinizmu in pa razkladanje teističnega monizma.

Pisatelj piše jasno in umevno, da čita knjigo lahko vsak izobražen čitatelj. Z antropološkimi vprašanji se to delo sicer ne peča obsirneje, toda pisatelj obeta, da bode antropologijo obdeloval v posebni knjigi.

Poleg Peschevega dela »Die grossen Welträthsel« bode to delo čitatelju mnogo koristilo, da spozna zmote sedanjih znanstvenikov in tem bolj ceni resnico naše razodete vere.

Dr. Fr. L.

